

Naročnina za Jugoslavijo:  
celoletno 180 din, za 1/2 leta  
90 din, za 1/4 leta 45 din,  
mesečno 15 din; za ino-  
zemstvo: 210 din. — Pla-  
ča in toži se v Ljubljani.

# TRGOVSKI LIST

Številka 55.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo  
je v Ljubljani v Gregorči-  
čevi ulici 23. — Rokopisov  
ne vračamo. — Račun pri  
pošti hranilnici v Ljubljani  
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek,  
sreda in petek

Ljubljana, petek 14. maja 1937

Cena posamezni  
številki din 1.50

## Na skupni imenovalnik!

Ze v nižji šoli se uče dijaki, da se ne morejo ulomki z različnimi imenovalniki seštetati, če se preje ne spravijo na skupni imenovalnik. Kakor hitro pa se to napravi, je vsak račun igranje rešen.

Tudi za javno življenje velja ta računski zakon. Vsaka politična skupina je del narodne celote ali narodni ulomek. Če torej hočemo vse te politične skupine združiti v eni celoti, potem ni drugega izhoda, kakor da jih spravimo na en skupni imenovalnik. Navidezno to tudi nikakor ni težko, ker imajo na vse zadnje vse politične skupine vendarle en skupen cilj, da pomagajo svojemu narodu. Ta skupni cilj je tudi oni skupni imenovalnik, ki bi moral združiti vse te politične skupine za določeno skupno delo.

V praksi pa je stvar mnogo težja, ker pač politične skupine niso le mrtva števila, le mrtvi ulomki, temveč živi organizmi s svojo logiko in s svojimi čisto posebnimi interesi. Zato je treba tudi premagati prav posebne težave, da se za vse te skupine v resnici najde pravi skupni imenovalnik. Vprašanje pa je tudi, če te politične skupine sploh hočejo, da se s skupnim imenovalnikom razlike med njimi izbrišejo ali tudi le ublaže. Navadno se tudi dogaja to, da v istem hipu nikdar niso vse politične stranke za ta skupni imenovalnik, ker jim more ta tudi politično škodovati ali pa so trenutno v tako dobri konjunkturi, da skupnega imenovalnika sploh ne potrebujejo. Račun, ki bi združil vse sile naroda za en cilj, je seveda v tem primeru nerešljiv.

Teoretično pa bi mogla tako kulturna ko gospodarska vprašanja ustvariti podlago za skupni imenovalnik. Tako smo n. pr. zlasti ob bolj razburkanih časih doživeli, da je zmagala tudi politika skupnega imenovalnika. Tako je bilo ob majniški deklaraciji, tako je bilo ob osvobojenju, tako je bilo tudi preje večkrat. Samo takšni trenutki ne trajajo dolgo in še predno so se časi umirili, je tudi že skupnega imenovalnika konec.

In vendar je v tem skupnem imenovalniku ključ za napredek naroda. Kajti kljub vsej naravni razcepljenosti naroda na razne skupine, je vendar tudi polno stvari, ki združujejo vse te sile v eni skupnosti. Je to vsem skupen isti narodni interes, ki je zlasti viden v vseh gospodarskih zadevah. Če so n. pr. v Sloveniji ceste slabe, potem ni prebivalca Slovenije, ki ne bi imel interesa na tem, da se ceste izboljšajo. Če dobi n. pr. Slovenija premalo javnih del ali če plača preveč davkov, potem zopet ni prebivalca Slovenije, ki ne bi imel direktnega interesa na tem, da se javna dela in davki Slovenije bolj pravilno odmerijo. Takšnih evidentnih skupnih gospodarskih interesov je še polno in ti skupni interesi so tudi ona podlaga, ki mora omogočiti skupni imenovalnik za vse naše politične skupine.

V gospodarskih stvareh se skupni narodni interes najbolj jasno vidi, zato pa so tudi gospodarski ljudje tisti, ki najbolj živo občutijo potrebo po skupnem delu, da se čim prej doseže to, kar je deželni in vsemu prebivalstvu najbolj potrebno. Zato pa je tudi naravna

dolžnost gospodarskih ljudi, da so oni tisti faktor v javnem življenju, ki neprestano ustvarjajo voljo za skupno delo.

To nikakor ni lahko delo, ker je treba računati s obstoječimi razmerami in s tradicijo, ki živi že skozi generacije in ki se ne more

lako zlepa pozabiti. Pač pa more biti skrb in prizadevanje gospodarskih ljudi, da ne bo volja za nasprotstva rasla, da v tej medsebojni borbi ali tekmi ne bo pozabljeno, da je tudi ta tekma na vse zadnje le sredstvo k dosegli cilja. Zato morajo gospodarski

ljudje biti oni, ki imajo vedno pred očmi skupni cilj in ki z opozarjanjem na ta cilj ustvarijo tla, da bo tudi v našem javnem življenju vsaj za glavna vprašanja možno zbrati vse sile na skupni imenovalnik. In potem bomo račun svojih potreb zlahka rešili.

gimi dohodki je znašal njen dobiček 3.862.137 din. Od vsega tega pa je plačala zadruga 21.305 din davka. Druge postavke za davke vsaj ni v bilanci. Pri dobičku, ki znaša skoraj 4 milijone din je teh 21.000 din davka toliko ko nič.

In podobne uspehe imajo tudi vse druge nabavljalne uradniške zadruge, podobno »visoke« davke pa plačujejo tudi druge nabavljalne zadruge državnih nameščencev. Trgovci se samo čudimo in čudimo, če kljub temu državna uprava ne čuti potrebe, da bi tudi od teh podjetij z milijonskimi dobički pobrala davke, kakor jih z vso rigo-roznostjo izterjuje od trgovcev in drugih davkoplačevalcev.

Moramo že z vsem poudarkom opozoriti finančno upravo, da je čisto nemogoče, da bi trgovci nadomestili oni izpadek davkov, ki ga ima državna blagajna, ker največja podjetja ne plačujejo davkov.

Če trgovcu ni dano, da na legalen način kupi sladkor po ceni, kakor ga dobi zadruga, če mora vrhu tega plačati trgovec še višje prevozne stroške in končno še visoke davke, potem jo jasno, da ne more konkurirati z nabavljarno zadrugo. Uradništvo, ki je kupovalo pri trgovcu, odhaja radi tega v zadrugo in tako se trgovcu še krči število odjemalcev. Manjši odjemalcev pa pomeni manjši promet in zato tudi manjši dobiček. Od dobička pa se plačuje davek!

In tako finančna uprava sama krči svoje dohodke, ker pusti, da nabavljalne zadruge s svojo skoraj popolno davčno prostostjo ubijajo trgovce. Ali ima res naša državna blagajna toliko dohodkov, da se sme na tak način postopati! Ubijati trgovino zato, da ima državna blagajna manj dohodkov, je pač tako vprijoča nezaslišanost, ki se že tudi pri nas ne bi smela na noben način trpeti!

## Proti zamudam vlakov

Opozorilo Zbornice za TOI.

Zbornica za TOI v Ljubljani je poslala gradbenemu oddelku ter prometnemu oddelku gen. direkcije državnih železnic v Beogradu naslednje opozorilo:

Podpisani zbornici je čast opozoriti generalno direkcijo železnic na velike zamude vlakov na progi Zagreb — Zidani most — Ljubljana ter na progi Ljubljana — Jesenice zaradi številnih zaukazanih zmanjševanj hitrosti vlakov. Tako imajo brzovlaki redno 10 do 20 minut zamude, dostikrat pa tudi več, kar celo otežkuje priključni promet ter povzroča zamude tudi vlakov na drugih progah. Ker se na omenjenih progah baš sedaj razvija zelo intenziven promet tujcev iz Nemčije in Češkoslovaške, ki potujejo na Jadran in v Dalmacijo, prosimo, da se spravi ta prog zopet na normalno stanje, da bi mogli vlaki voziti z dopustno hitrostjo, ki je itak v primeri s hitrostjo vlakov na sosednjih progah popolnoma nezadostna in da se s tem zagotovi pravičen potek rednega in turističnega prometa. Prosimo, da nas izvolite o izdanih ukrepih obvestiti.

## Večna popravila na strojih

zahtevajo čas in gotovino. Pomislite, ali ne bi bolje in hitreje producirali vaši obrati, če bi si namesto vaših zastarelih strojev nabavili nove! Spomladanski vele-sejem v Ljubljani od 5. do 14. junija vam nudi izbiro.

## Na občni zbor Zveze! Na manifestacijo solidarnosti slovenskega trgovstva!

Naša centralna borbena organizacija, naša Zveza trgovskih združenj vabi združenja na svoj občni zbor, ki bo v nedeljo, dne 23. maja ob 9. dop. v Slovenjem Gradcu.

Poleg številnega se morajo vsa združenja odzvati temu vabilu, ker se bolj mogočna manifestacija solidarnosti slovenskega trgovstva ko druga leta mora biti letošnji občni zbor Zveze. Kajti razmere se za trgovino v Sloveniji od lani niso izboljšale, temveč v mnogem še poslabšale, da je zlasti obstoj malih in podeželskih trgovcev ogrožen bolj ko kdajkoli.

Vsa zla, ki so že preje pritiskala trgovino, so ostala, poleg tega pa so prišle nove težave in nova bremena.

Krošnjarske nadloge še ni konec, temveč se celo povečuje, konkurenca nabavljalnih zadrug in konsumov raste, njej se pridružuje konkurenca prodajalnic tujih industrijskih podjetij, karteli izkoriščajo svojo moč vedno bolj brezobzirno, na denarnem trgu so se zaradi kmetijske zaščite razmere še poslabšale in zopet je trgovec tisti, ki mora plačati račun te zaščite, zaradi slabe žetve in trgatve v Sloveniji pa se tudi gospodarske razmere v Sloveniji niso izboljšale, dočim so se v vsej drugi državi te že izboljšale.

Zato pa so se povečala bremena, ki naj jih plačuje Slovenija. Dobili smo nove »banovinske« trošarine, povišan je bil davek na poslovni promet, povišane so bile samoupravne davščine in napovedujejo se še nove dajatve.

Bolj ko kdaj je zato potrebno, da trgovstvo povzdigne svoj glas in zahteva, da se prično že enkrat upoštevati tudi interesi trgovine. In občni zbor Zveze, občni zbor naše osrednje borbene organizacije je forum, kjer naj ta glas krepko in mogočno zadoni! Zato na občni zbor!

In na občni zbor tudi zato, da odločno in krepko protestiramo, ker se zahteve naše nacionalne trgovine še vedno ne upoštevajo, ker se dogaja celo to, da se daje prednost tujemu kapitalu proti domači in vseskozi nacionalni trgovini! Z vsem poudarkom mora slovensko trgovstvo zahtevati, da se prodiranje tujega kapitala že enkrat ustavi, zlasti pa, da se mu ne dovolijo prav nobeni privilegiji, temveč da mora biti glede pravic in dolžnosti popolnoma izenačen z domačo trgovino.

Doba privilegijev, v tej ali oni obliki, se naj neha in na vseh poljih naj zavladata resnična enakopravnost. Krepko in odločno mora povedati slovensko trgovstvo to svojo osnovno zahtevo na občen zboru! Tudi zato vsi na občni zbor Zveze!

Slovenski trgovci, kot ljudje praktičnega gospodarstva, pa morajo tudi zahtevati, da se vse poslovanje naše državne in tudi sa-

moupravne uprave izboljša. Birokratizacija javne uprave se je že razpasla v tej meri, da že duši gospodarsko življenje. Tem bolj škodljiv je ta birokratizem, ker mu daje rastoča centralizacija moč, da se vedno bolj in bolj uveljavlja. Zasebni iniciativi, ki je za življenje gospodarskega življenja prvi in odločilni faktor, se možnost dela vedno bolj omejuje. Ob enem se širi pretirani čistištem, da državna podjetja konkurirajo zasebnim celo v panogah, kjer so mogla dosedaj zasebna v polni meri zadostiti vsem svojim namlogam.

Glasno morajo povedati slovenski trgovci, da treba napraviti centralizmu konec in da se začno samoupravne pravice ljudstva resnično izvajati!

Pa še polno čisto trgovskih zadev je, ki zahtevajo, da trgovstvo o njih na svojem glavnem zboru odločno spregovori. Novelizacija obrtnega zakona je neodložljiva, § 19. se mora čim prej spremeniti, nelojalna konkurenca je treba omejiti in ne nazadnje — tudi trgovstvo mora dobiti svoje socialne pravice!

Kot nacionalni ljudje se zavedajo slovenski trgovci dobro svojih dolžnosti, ki jih imajo kot Slovenci in Jugoslovani in kot državljani naše skupne domovine. Zato so te dolžnosti tudi vedno zvesto izpolnjevali in jih bodo tudi v bodoče. Zato pa tudi morajo zahtevati, da se spoštujejo tudi njih pravice in da se upravlja država tako, da bodo vsi njeni državljani zadovoljni. Pravičnost in enakopravnost sta glavna temelja dobro upravljanje države in zato se mora nehati vsako zapostavljanje posameznih pokrajin. Vsem enake pravice in enake dolžnosti! Le na tej pod-

lagi bo država tudi v resnici napredovala.

Objektivno pravilna, s praktičnimi izkušnjami potrjena so načela, ki jih izpoveduje slovensko trgovstvo. Zato morajo ta načela tudi zmagati, zato morajo njih zahteve prodrati.

Vsi na glavni zbor slovenskega trgovstva, da bo ta cilj čim prej dosežen!

## Program občnega zbora Zveze trg. združenj

Predkonferenca bo že v soboto dopoldne v dvorani Sokolskega doma v Slovenjem Gradcu. Predkonferenca se začne ob 10. dopoldne. Začetek je napovedan tako zgodaj, da bo dovolj časa, da se delegati o vseh vprašanjih temeljito pogovore. Popoldne se bo konferenca nadaljevala.

Slavnostna 17. redna letna skupščina Zveze pa bo v nedeljo ob 9. dopoldne v dvorani Sokolskega doma. Dnevni red je naslednji:

1. Otvaritev in pozdrav predsednika.
2. Pozdravi zastopnikov oblasti, korporacij itd.
3. Poročilo predsednika.
4. Poročilo tajnika.
5. Računski zaključek za l. 1936.
6. Proračun za leto 1937.
7. Sprememba zveznih pravil.
8. Predlogi in resolucije.

Če občni zbor ne bi bil sklepčen ob napovedani uri, je uro kasneje nov občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu delegatov. Ker je že prijavljenih zadostno število delegatov, je računati s tem, da se bo občni zbor začel točno ob devetih.

V interesu vsega trgovstva je, da se udeležijo trgovci svoje glavne letne skupščine v čim večjem številu. Zato v nedeljo, dne 23. maja na občni zbor Zveze!

## Davčni privilegiji nabavljalnih zadrug 3.862.137 din dobička in 21.305 din davka

Zadnji »Zadružni Vjesnik« ob-javlja poročilo o poslovanju konsumne zadruga drž. železnic v Zagrebu v l. 1936 ter pravi med drugim naslednje:

»Sladkor kupujemo iz prve roke brez vsakršnega posrednika ter ga dobimo ceneje kakor pa ga more na legalen način dobiti trgovec.«

Po poročilu, ki ga objavlja ta konsumna zadruga, dobi vagon sladkorja, t. j. 10.000 kg franko vagon Zagreb proti nižjani železniški prevoznini za ceno 118.349 din ali kg po 11 din 83<sup>5</sup>/<sub>100</sub> par. Sladkor pa prodaja ta zadruga po 13 din kg. Vsi drugi stroški znašajo po poročilu zadruga 943 din, da zasluži zadruga pri vagonu 10.708 din ali 89%. Od tega dobička pa

ne plača nobenega davka! Pač pa daje združnikom 2% skonta in 3% ristorna.

Borzna cena pa je v Zagrebu za kristalni sladkor 12.40 din za kilogram.

V resnici, trgovec na legalen način ne more dobiti sladkorja tako poceni ko konsumna zadruga.

Pa tudi sicer gre tej zagrebski zadrugi silno dobro. Ima 9624 članov, katerim je prodala lani za 14.068.258 din živila, za 6.252.461 din manufakturnega blaga, za 1.323.840 din ali skupno za 21,3 milijona din.

Zaslужila pa je zadruga pri špecerijskem blagu 1.947.565 din, pri manufakturi 1.235.546 din, pri drvah 156.021 din. Skupno z dru-

## Uredba za sanacijo bratovskih skladnic

Ministrski svet je odobril uredbo o osrednjem skladu glavne bratovske skladnice.

Po seji ministrskega sveta je podal minister za gozdove in rudnike novinarjem krajšo izjavo o pomenu in cilju te uredbe.

Kakor znano, je zašlo pokojninsko zavarovanje rudarjev v težko krizo in nevarnost je, da bi mnogi rudarji, ki so si leta in leta odtrgavali od ust za plačevanje prispevkov za pokojninsko zavarovanje, ostali na stara leta brez vsega. Posebno za rudarje v Sloveniji, kjer je rudarstvo zelo staro in upokojuje vedno več, je bila ta nevarnost velika.

Vlada dr. Stojadinovića je sedaj to nevarnost odpravila. Ustanovila je osrednji sklad glavne bratovske skladnice. Bratovska skladnica, ki bi porabila vsa svoja sredstva in tudi vse svoje rezerve, bo dobivala iz tega osrednjega sklada sredstva za izplačevanje pokojnin. Dohodki osrednjega sklada se bodo zbirali predvsem od uvoza visoko-kaloričnih kuriv, vendar pa industrije, ki taka goriva neobhodno potrebujejo, ne bodo obremenjene.

## Državni dohodki so se povečali

Po uradnih podatkih finančnega ministrstva so znašali državni dohodki letos v marcu 943,3 milijona din, za 99,4 milijona več kot v marcu 1936. Državni izdatki pa so znašali 914,2, lani pa 832,4 milijona din in so se torej povečali za 81,8 milijona din. Proračunani pa so bili dohodki in izdatki na 860,3 milijona din, in so bili torej tako dohodki kot izdatki znatno večji, kakor pa so bili proračunani. Dohodki so bili naslednji:

|                   | 1937            | 1936  |
|-------------------|-----------------|-------|
|                   | v milijonih din |       |
| neposredni davki  | 161,8           | 142,1 |
| monopoli          | 149,1           | 138,1 |
| drž. gospodarstvo | 352,9           | 310,1 |
| posredni davki:   |                 |       |
| trošarine         | 71,1            | 74,4  |
| take              | 93,5            | 88,1  |
| carine            | 106,1           | 79,9  |
| skupno            | 943,3           | 843,9 |

Neposredni davki so dali za 30,8 milijona pa za 13,8 milijona manj, kakor je bilo proračunano, vsi drugi davki pa več.

## Svetovna revija avtomobil-ske industrije

se nam obeta na spomladanskem velesejmu, saj bomo na specialni razstavi avtomobilov občudovali toliko mark, kakor še nikdar. Osebnih avtomobilov vseh tipov, velikosti in znamk: Adler, Amilcar, B. M. W., Buick, Cadillac, Chevrolet, Chrysler, Daimler-Benz, D. K. W., Fiat, Ford, Hansa-Lloyd, Horch, Hudson, Lancia, La Salle, Maybach, Mercedes-Benz, Oldsmobile, Opel, Pontiac, Plymouth, Steyr, Tatra, Renault, Terraplane, Vauxhall in Wanderer bodo vzbujali skomine gledalcev, ki jih bodo cene prepičale, da tudi prav čeden avtomobil ni več neizpolnljiva želja. Tovorni in poltovorni avtomobili znamk: Belford-Truck, Blitz, Chevrolet-Truck, Ford, Framo, G. M. C-Truck, Krupp, Man, OD, Saurer in Standard in s šasijsimi Magirus nam bodo spet predložili vse najpraktičnejše, kar je izumila moderna tehnika na tem polju. Velik napredek bomo lahko ugotovili tudi pri motornih kolesih znamk: Bianchi, Diamant, D. K. W., Hillman, Maico, Puch, Sachs in Zündapp, a kar se navadnih koles tiče, bodo z razstavo zadovoljni tudi pač najbolj izbirni kolesarji, saj bodo razstavljena kolesa znamk: Bianchi, Diamant, Miele, Puch, Tribuna in Wanderer.

Prihodnja številka »Trgovskega lista« izide zaradi binkoštnih praznikov šele v sredo, dne 19. maja.

# Skupščina združenja trgovcev v Ribnici na Dolenjskem

Skupščina je bila 2. maja ob zadovoljivi udeležbi članstva. Predsedoval je skupščini predsednik združenja Josip Divjak, ki je ugodoma pozdravil vse udeležence, imenoma zastopnika Zbornice za TOI zborničnega svetnika Evgena Ivana ter prečital oprostilo in brzojavni pozdrav Zveze trgovskih združenj v Ljubljani.

Za overovatelja zapisnika je imenoval Filipa Peterlina in Emila Pakiža, nakar je prešel na dnevni red.

V predsedstvenem poročilu je predsednik Divjak ugotovil, da se gospodarske razmere v preteklem letu bistveno niso izboljšale. Lesna trgovina zaznamuje sicer malo več prometa in se je les na panju zadnje čase precej podražil, vendar v naši detajlni trgovini to ni prišlo še do vidnega izraza.

Z Italijo je sklenila naša država prijateljsko pogodbo, vendar določila glede izvoza lesa še niso izgotovljena, tako da naši mali producenti, ki so izvažali samo v Italijo, nestrpno pričakujejo, da se dogovori glede izvoza lesa čimprej sklenejo.

Nadalje je predsednik razpravljajal o vprašanju krošnjarjev ter nabavljajalnih združenj, ki delajo trgovcem občutno konkurenco. Zlasti konzumna združenja v Ribnici škoduje trgovini s tem, da se ob velikih praznikih poslužuje kaj nečestne konkurence, ko prodaja določeno količino moke kar za cel dinar pod ceno.

Predsednik omenja tudi nujno potrebo po novelizaciji zakona o obratih.

H koncu poziva vse navzoče, da se v čim večjem številu naroče na »Trgovski list«, ki je sedaj odlično urejevan ter nujno potreben vsakemu trgovcu.

Med poslovnim letom je umrl tajnik združenja Pisek Ciril. Na poziv predsednika so počastili vsi navzoči pokojnikov spomin.

Tajniško poročilo je podal novi tajnik združenja g. Arko. Združenje je šlo koncem preteklega leta 229 članov, med njimi je bilo 55 lesnih trgovcev. Koncem I. 1936 je bilo zaposlenih v področju združenja 8 vajencev, 13 vajenk, 20 pomočnikov in 23 pomočnic.

Blagajniško poročilo je podal blagajnik Šmale.

Iz njegovega poročila je razvidno, da je finančna stran združenja šibka. Članstvo je postalo do svoje organizacije mlačno, postalila se ga je neka malodušnost, kar se zlasti pozna pri plačevanju članarine, katere je še skoraj polovica neplačane. Zlastno je, da ne plačajo svoje minimalne članarine niti oni, o katerih je splošno znano, da bi jo lahko plačali. Kljub temu, da taki člani posedujejo tudi nepremičnine, ni redki primer, da dobimo akt glede prisilne izterjave članarine vrnjen s pripombo občine, da je znesek neizterljiv.

Računski zaključek za I. 1936 izkazuje na dohodkih din 23.744,42 ter prav toliko izdatkov. Po blagajnikovem poročilu se je razvila

daljša debata glede zvezne do-klade. Združenje jo v dosedanjih višini z ozirom na svoje težko finančno stanje težko zmere. Predsednik Divjak pripominja, da je bil na predsedstveni seji Zveze sprejet soglasno sklep, da se bo zvezna doklada še za tekoče leto pobirala po 20 din od člana, za prihodnje leto pa da se bo odmerjala po davčni osnovi.

Nadzorni odbor, čigar poročilo je podal g. Peterlin Filip, je bil med poslovnim letom v stalnih slikih z upravo združenja ter se je po svojih članih udeleževal vseh njegovih sej in sestankov. V svojem poročilu ugotavlja skrajno slabo finančno stanje združenja, predlaga, da se doseže znižanje najemnine za poslovne lokale, ako to ni mogoče, naj se najamejo v najkrajšem času novi pisarniški prostori. Predlaga, da se da blagajniku in vsej upravi razrešnica, ki je bila soglasno izglasovana.

Proračun za poslovno I. 1937 ima preliminiranih izdatkov din 22.200— ter prav toliko dohod-

kov. Proračun je bil soglasno odobren.

Ker so bile na dnevnem redu volitve, je skupščina najprej soglasno sklenila, da se voli z vzklikom. Vložena je bila le ena lista ter so bili za naslednjo triletno poslovno dobo soglasno izvoljeni sledeči gospodje:

za predsednika Josip Divjak, za podpredsednika Miloš Kavčič; kot člani uprave pa: Anton Šmale, Franc Klun, Franc Križman, Davorin Onič, Ivan Pire, Franc Pirkevič, Anton Adamič; namestniki članov uprave: Franc Jaklič, Ivan Lavrič, Jože Košmerlj; v nadzorstveni odbor: Emil Pakiž, Filip Peterlin, Franc Picek; kot namestniki: Franc Andolšek, Josip Rigler, Leopold Šega; častni odbor: Josip Rigler, Ivan Mihelič, Rudolf Levšin; v odbor za odmero članarine: Davorin Onič, Leopold Šega, Ivan Pire, Miloš Kavčič, Ivan Gorše, Franc Babič in Anton Šmale; za delegate pri Zvezi trgovskih združenj: Josip Divjak in Anton Šmale.

## Predlog za ustanovitev priv. trg. banke

Zagrebški »Trgovački vjesnik« objavlja v svoji zadnji številki na uvodnem mestu članek, v katerem predlaga, da se ustanovi privilegirana trgovska banka.

Svoj predlog utemeljuje takole:

Priv. agrarna banka je znižala obrestno mero za zadruge od 7 do 8 na 6%. Ker so zadruge pri nas že itak zelo privilegirane, bodo mogle sedaj po znižanju obrestne mere še uspešneje konkurirati s trgovci, ki morajo plačevati za svoja posojila mnogo večje obresti. Zato je potrebno, da se po vzorcu PAB ustanovi tudi za trgovce posebna privilegirana banka. Danes trgovci skoraj ne more priti do cenenege kredita. Banke zahtevajo od trgovca tako velika jamstva, ki jih sploh ne more dati. Poleg tega dajejo samo kratkoročna posojila, za katera zahtevajo 8—10% obresti. Dostikrat zahtevajo poleg tega še intubulacijo na prvo mesto na posestvo žiranta. Kdor hoče danes dobiti posojilo 10—20 tisoč din, mora imeti najmanj za 200 do 300 tisoč premoženja. Poleg tega pa je še procedura za nakazilo posojila tako dolgotrajna, da dobi trgovec navadno posojilo tako pozno, ko je že prilika za kupčijo minila. Če pa bi dobil trgovec pravočasno denar, bi si mogel tudi pravočasno nabaviti blago, in sicer po ceni, ki bi bila še sprejemljiva. Tako pa mora kupiti blago, ko je že cena narasla ter zato tudi nakrat ceno dvigniti v tej meri, da se kuper upira.

Iz vseh teh razlogov je potreben trgovcem samostojen denarni zavod za trgovce.

Prva naloga takšnega denarnega zavoda bi bila, da organizira po vsej državi trgovske kreditne zadruge, ki bi dajale proti jamstvu članov trgovcem-zadružnikom dolgoročno posojila. Takšna mreža

kreditnih združenj bi bila za trgovca v velikansko korist, ker bi mu omogočala, da bi pravočasno plačal blago in rešen bi bil tudi skrbi, da bi ga davkarija eksekvirala, ker ne more takoj plačati davkov.

Trgovec bi se oprl na to kreditno zadruge mogel tudi v večji meri posluževati kasa-skonta. Kakšno korist bi imel od tega, kaže naslednji primer: Trgovec potrebuje n. pr. mesečno za 500 din mila. Kasa-skonto znaša od te vsote 15 din, a v 3 mesecih znaša to 45 din. Če dobi trgovec posojilo 500 din, bi plačal kreditni zadruzi 6% obresti in 2% stroškov, torej 13,50 din ter bi pri tem zaslužil 31,50 din, ker bi izposojenih 500 din v 3 mesecih trikrat obrnil. V enem letu pa bi zaslužil 378 din na ta način 126 din. Prednost velikih trgovcev je baš v tem, da se morejo posluževati kasa-skonta, s pomočjo zadruge bi se ga mogel posluževati tudi mali trgovec.

Priv. trgovska banka pa bi mogla pomagati trgovcem tudi pri ustanavljanju trgovskih nabavljajalnih združenj. Te bi omogočale trgovcu, da bi vse blago mogel nabaviti mnogo ceneje, ker bi ga nakupoval na debelo.

»Trgovački vjesnik« zato predlaga, da bi se sklicala posebna anketa, h kateri naj bi bila povabljeni vsa trgovska združenja in na tej anketi naj bi se določilo, kako in v kakšni obliki naj bi se ta banka čimprej ustanovila. Seveda bi banka delala s trgovci vseh strok. List je prepričan, da bi banka že v kratkem času razpolagala z zelo velikimi krediti.

Predlog »Trgovačkega vjesnika« objavljamo, da bi se tudi slovenski trgovci o njem izjavili.

## Tekstilna industrija

bo priredila razstavo manufakture in konfekcije na ljubljanskem velesejmu od 5. do 14. junija. Najrazličnejše tkanine, perilo, vezene in čipke, doma tkane preproge in druga ročna dela iz vseh tipičnih jugoslovanskih pokrajin, posteljno perje, puh, bombaž, lan in žima v vseh kakovostih in izdelavi bodo obiskovalcem na ogled in nakup. Vrvarstva industrija bo podala popolno sliko svojih proizvodov od najfinejših niti in tkiv do najmočnejših in najtrpežnejših vrvi.

Širite »Trgovski list«!

## Politične vesti

Zunanji minister grof Ciano je podal v poslanski zbornici daljši ekskurz o italijanski zunanji politiki. Najprej je govoril o Zvezi narodov, ki še vedno ni priznala italijanske aneksije Etiopije. Zato ostane ital. stališče o ZN neizpremenjeno. Ev. reforma ZN Italije dosti ne zanima.

Italijansko stališče glede španske državljanske vojne je izraženo v priznanju Francove vlade, ki je gospodar nad tremi petinami španskega ozemlja. Zgodovina bo dokazala, da so bila poročila o slabih uspehih ital. prostovoljcev na španskem ozemlju le kleveta.

Os Rim—Berlin nikakor neče razdeliti Evrope v dva sovražna tabora, nasprotno ustvarja italijansko-nemško sodelovanje možnost zblizanja tudi drugih narodov. Rimski protokoli so ustvarili ravnovesje sil v srednji Evropi.

Odnosaji z Anglijo so nenormalni ter se je napetost med obeh državama povečala. Tudi francosko-ital. odnosaji so nenormalni. Italija se zato ne bo udeležila konference o zapadnem paktu, pripravljena pa je jamčiti nevtralnost Belgije, če se prvotni locarnski sporazum izpremeni. Končno je naglasil grof Ciano izboljšanje odnosajev z Jugoslavijo ter omenil svoje razgovore s kraljem in Milanom Dr. Arasom.

Londonske svečanosti kronanja so končane. Bile so to največje svečanosti, kar jih je bilo dosedaj, saj se jih je udeležilo okoli 6 milijonov ljudi. Ker pa se je potek svečanosti podajal tudi po radiu in so v vseh državah razen v Italiji in Nemčiji radijske oddajne postaje prinašale poročila, moremo reči, da je skoraj ves svet vsaj posredno sledil svečanostim. 4000 novinarjev je bilo na delu, da so takoj poročali v svet o poteku svečanosti. Potokli so vse dosedanje rekorde glede hitrosti časopisnih poročil. Sprevod se še ni končal, ko so časopisi že objavljali slike o sprevodu. A tudi izven Anglije so mogli časopisi še isti dan objaviti slike o sprevodu, ker so se te prenašale brezžično. Nekateri londonski kinematografi so že zvečer predvajali film o svečanostih kronanja, v Ameriki pa so predvajali filme že naslednji dan.

Organizacija svečanosti je bila na mestu. Pripetil se ni niti en resnejši incident. Mnogo ljudi je sicer omedlelo, a je bila zdravniška pomoč takoj pri roki.

Sprevod se je začel ob 8.40. Na čelu spreveda so bili razni vojaški oddelki, nato so sledili razni oficirski zbori in najvišji vojaški dostojanstveniki. Za njimi so prišli oddelki vojaških čet iz vseh dežel britanskega imperija. Nato so sledili zastopniki tujih vojsk, predsedniki angleške vlade ter vseh dominionov in zastopniki vseh britanskih kolonij. Tem se je pridružila ožja kraljeva rodbina, nato pa je prišla gala-kočija s kraljem in kraljico ter kraljevimi brati. Sprevod so zaključili zopet oddelki vojske. Pred grobom neznanega junaka se je kralj ustavil in položil venec.

V westminsterski katedrali sta pričakovala kralj. dvojico dva škofa ter zastopniki tujih vladarskih hiš, med njimi tudi knez-naměstnik Pavle s knežino Olgo. Kralj je najprej v cerkvi odmolil apostolsko veroizpoved, nato pa je prečital canterburški nadškof sklep parlamenta, da je kralj Jurij VI. zasedel prestol. Po stari tradiciji je tudi vprašal kralja, če bo vedno varoval ustavo in tradicijo. Po službi božji je nadškof kralja kronal, nato kraljico, nakar so tudi vsi lordi in njih soproge posadili svoje krone in diademe na glavo. Vseh plemičev je bilo v sprevodu 8000. Ob 14 je kraljeva dvojica zapustila westminstersko katedralo in se vrnila v buckinghamsko palačo. Po povratku je množica priredila kraljevi dvojici velikanske ovacije, ko se je prikazala v vsem ornatu na balkonu.

Ob zaključku svečanosti je kralj Jurij VI. po radiu sporočil vsemu prebivalstvu britanskega imperija svojo poslanico. V njej je naglašal veliki pomen svečanosti za skupnost vseh dežel britanskega imperija. Kronanje je simbol enotnosti in dokaz, da je prevzel kraljevski oblast po volji naroda. Službi naroda bo tudi njegova prva dolžnost in ta služba je tudi najvišja čast. Koncem spomenice se je zahvalil vsem za čestitke in prosil Boga, da blagoslovi ves narod.

V Dublinu pa so irski republikanci priredili velike demonstracije proti vsaki skupnosti z Anglijo. Prišlo je tudi do streljanja ter je bilo več ljudi ranjenih. Vendar je policija mogla vzdržati mir. Irskemu parlamentu pa je predložil De Valera predlog, da se tudi personalna unija z Vel. Britanijo odpravi.

## Prijateljem dobre vinske kapljice!



Ako ljubite dobro kapljico in želite imeti nemoten užitek, pridajte vinu približno tretjino Rogaske slatine »Tempel«. Okus bo popolnejši in... Rogaska slatina ima še to prijetno lastnost, da prepreči neprijetne posledice kakor glavobol, zgago, želodčno kislino itd.

Vzemite torej k vinu vedno Rogasko slatino »Tempel«!

Rogaska Slatina



## Denarstvo

### Državni denarni zavodi bodo dali denar za kmetijske kredite

»Politika« poroča, da bodo dali državni denarni zavodi, in sicer Narodna banka, Poštna hranilnica in Drž. hip. banka za rešitev vprašanja kmetijskih dolgov 600 milijonov dinarjev kredita. Ta denar bi dobila Priv. agrarna banka po nizki obrestni meri in PAB bi naprej posojala ta denar. Ni še določeno, če bo posojala PAB denar direktno zadrugam in posameznikom ali pa le po zadrugah zvezah. Sploh je še čisto nejasno, kako bi se teh 600 milijonov uporabili, temveč je menda le dozorel sklep, da dobi PAB posojilo 600 milijonov din, za kar je po svojih pravilih itak upravičena.

Bojimo se, da bo vsa stvar zopet napačno zagrabljena. Jedro vsega problema je v tem, da se omogoči denarnim zavodom zopet normalno poslovanje. Tem je treba dati denar in ko bodo ti imeli denar, bo tudi rešeno vprašanje novih posojil kmetovalcem. Iz poročila »Politike«, če je to seveda pravilno, pa se vidi, da se namerava teh 600 milijonov porabiti za to, da bi PAB zopet mogla dati nova posojila, dočim se sanacija denarnih zavodov, torej najbolj nujno vprašanje, sploh ne bi poskusila.

Posebno za Slovenijo bi bila takšna rešitev zelo slaba, saj so dobivali doslej kmetovalci pri slovenskih denarnih zavodih posojila ceneje, kakor pa bi jim jih nudila PAB.

### Stanje Narodne banke

Po izkazu Narodne banke z dne 8. maja se je njeno stanje izpremenilo takole (vse številke v milijonih din):

Podloga je narasla za 1 na 1.664,2, in sicer se je povečala zlata podloga.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se povečale za 8,0 na 714,3.

Vsota kovane denarja se je pomnožila za 6,2 na 415,6.

Skupna vsota posojil se je znižala za 1,8 na 1.666,8, in sicer so menična posojila padla za 3,4 na 1.416,1, lombardna pa so se povečala za 1,6 na 250,7.

Razna aktiva so narasla za 13,4 na 1.032,1.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 15,4 na 5.447,6. Narasle pa so obveze na pokaz za 33,3 na 2.024,8.

Razna pasiva so se povečala za 8,9 na 304,0.

Skupno kritje znaša 28,61%, samo zlato pa 28,05%.

### Vloge v Poštni hranilnici zopet narasle

V aprilu so se hranilne vloge pri Poštni hranilnici povečale za 15,9 na 1085,4 milijona din, čekovne vloge pa so se povečale za 21 na 1527 milijonov din. V primeri z lanskim letom so hranilne vloge narasle za 192, čekovne pa za 100 milijonov din.

Tudi čekovni promet se je znatno povečal in je dosegel vsoto 6,4 milijarde, dočim je znašal lani le 5,6 milijarde.

4. maja so se začeli izplačevati kuponi jugoslovanske tranše 8 in 7% Blairovega posojila, ki so dospeli dne 1. maja. Kuponi se izplačujejo po srednjem borznem tečaju na dan njih dospelosti. Za obresti teh obveznic se bo izplačalo 19,1 milijona din.

Jugoslovanska tranša 7% stabilizacijskega posojila dospe 1. junija. Izplačevati se takrat začne kupon 12. Drž. hip. banka kot finančni agent tega posojila bo dobila potrebni znesek dinarjev za izplačilo teh kuponov, ki se bodo izplačevali po tečaju 22,45 din = 100 frankov.

Finančno ministrstvo je sklenilo pri Drž. hip. banki posojilo 21,8 milijona din za odkup zemlje od posestnikov, ki se izseljujejo iz Južne Srbije. Vse posojilo še ni izplačeno.

# Kriza denarnih zavodov se je lani poostrila

## Nad polovico denarnih zavodov pod zaščito

Udruženje bank v Beogradu je za svoj občni zbor, ki bo dne 23. t. m., pripravilo letno poročilo, delo znanega bančnega strokovnjaka dr. Vlade Markovića. Iz poročila posnemamo naslednje ugotovitve:

Če se presoja denarni zavodi kot celota, potem se mora reči, da je bilo lani njih poslovanje v znamenju krize. More se celo reči, da se je kriza poostrila.

Bilo je sicer nekaj zavodov, ki so svojo likvidnost povečali ter razmeroma tudi dovolj zaslužili. Toda za večino denarnih zavodov to ne velja. Denarni zavodi, ki so pod zaščito, so v glavnem na tiho likvidirali. Še v težjem položaju pa so bili denarni zavodi, ki imajo v večji meri denar pri zaščitnih kmetovalcih. Velik del teh zavodov bo postal kmalu nerentabilen; kjer pa ni rentabilnosti, tam tudi ni obstanka.

Od 610 denarnih zavodov je bilo pod zaščito dne 31. decembra 1936 248 zavodov ali 40,65%. Toda zaščito uživajo tudi zavodi, ki so šele vložili prošnjo za zaščito. Z njimi pa naraste število zavodov, ki dejansko uživajo zaščito, na 313, kar pomeni 51,31% vseh denarnih zavodov. Povečanje števila denarnih zavodov pod zaščito pomeni, da se razmere niso zboljšale. Poostrenje krize našega denarništva se bo v l. 1937 še bolj pokazala in število zavodov, ki bodo morali likvidirati bo naraslo. Današnja zaščita velja za največ 6 let. Če pa denarni zavod uvidi, da v tem času ne bo mogel doseči nobenega vidnega zboljšanja svojega stanja, potem pač ne bo brezupno čakal na potek teh šestih let, temveč že prej na kateri koli način razčisti svojo situacijo.

Denarni zavodi, ki niso bili pod zaščito so obseg svojih poslov nekoliko povečali. Povečal se je tudi obseg naše zunanje trgovine.

Na trgu je bilo vedno dovolj denarja, kar se vidi tudi v tem, da se je nalagal denar v državne papirje in v denarne bone. A tudi gotovina v blagajnah zavodov je narasla. Če bi bilo vprašanje likvidacije kmetijskih dolgov pravilno rešeno, da bi se dal denarnim zavodom denar, potem bi imeli denarni zavodi tudi več likvidnih sredstev ter bi mogli v večji meri pomagati narodnemu gospodarstvu. To pa bi tudi zelo ugodno vplivalo na vlagatelje ter bi zaupanje v denarne zavode naraslo.

Koncem l. 1936 je bilo v obtoku bankovcev za 5,4 milijarde din, vseh obvez na pokaz pa za 1,6 milijarde, da so znašale vse ob-

veznosti. Inne banke nekaj nad 7 milijard din. Ker pa je znašala njena podloga 2.089 milijonov din, bi smele znašati njene obveznosti 8,3 milijarde din, torej za 1,3 milijarde več, kar se dejansko znašale. Narodna banka bi torej mogla to vsoto koristno uporabiti za naše gospodarstvo.

Vloge pri Državni hip. banki so se povečale za 240 milijonov, pri Poštni hranilnici za 131 milijonov, torej skupno pri obeh drž. zavodih za 371 milijonov, dočim so pri vseh zasebnih zavodih narasle le za 210 milijonov din. To dokazuje, da državni denarni zavodi z uspehom konkurirajo zasebnim zavodom.

Plasiranje denarja zasebnih zavodov v kratkoročne, t. j. v trimesečne kredite, ni bilo posebno in ne zasluži posebnega poudarka. Posli, ki bi se opravljali s tako kratkoročnimi krediti so zelo neznačajni. Večinoma se pri teh tromesečnih kreditih samo obnavljajo vsake tri mesece menice, da se mora po nepotrebnem vedno znova plačevati menična taksa. Na vsak način bi bilo mnogo bolje, če bi se ti krediti takoj v začetku dajali na 6, 9 ali 12 mesecev. Ker pa Narodna banka po svojih pravilih daje samo tromesečne kredite, se morajo po njej ravnati tudi vsi drugi denarni zavodi. Ta predpis v pravilih Narodne banke bi bil utemeljen samo v primeru, da bi Narodna banka zamenjavala bankovce za zlato. To pa Narodna banka ne dela in bogve, če bo to sploh kdaj delala. Po zakonu in pravilih Narodne banke je omogočeno, da se kmetijstvo kreditira

Fr. Zelenik:

## Koliko se zasluži

Med razgovorom mi je trgovec potožil, da pri nekem predmetu zasluži komaj 2%; mora pa ta predmet imeti, sicer bi šle stranke h konkurenci in seveda bi začele pri njej tudi drugo blago kupovati. Priznal pa je, da tega blaga precej proda in skoraj vsak mesec dobi novo pošiljko. Ko bi se le zaslužilo pri prodaji več ko 2%!

Take in enake pritožbe in tar-narje prav pogostoma slišimo iz trgovskih ust in nepoučeni res verjame, da se trgovcu kar ne izplača prodajati predmet, kateri mu pri prodaji vrže komaj 2%. To je res zelo nizka številka, jako skromen zaslužek, toda po besedah samega trgovca se tega predmeta veliko proda in mora skočati vsak mesec naročiti novo pošiljko.

Res je enkratni zaslužek prav malenkosten, toda predmet gre dobro v denar, vanj vložen denar se obrne dvanaestkrat na leto in vsakokrat se zasluži 2%.

Ravno pri predmetih, ki se hitro prodajajo, se najbolje zasluži, čeravno je zaslužek pri vsakokratni prodaji res zelo malenkosten. To so prometni predmeti, ki dajejo malo zaslužka pri prodaji, toda ta malenkosten zaslužek je množiti s 4, 6, 8 ali 12 itd. kolikor-krat se pač v predmet naloženi denar obrne. Blagovni promet je promet naložene glavnice. Ta glavnica se je tolikokrat obrnila, kolikor-krat je zadržana v prometni vsoti. Če se posodi 10.000 po 5% na leto, se dobi na leto 500 obresti. Kdor pa posoja tak znesek na tri-mesečno menico po 4% obresti in 1% provizije, zasluži 4% obresti in štirikrat po 1% provizije, tedaj 8% na leto ali 800— obresti in provizije. Obresti se priračunajo enkrat v letu, provizija pa vsake tri mesece ali štirikrat na leto. Kakor je s provizijo posojilo-dajalca, tako je z zaslužkom trgovca. Recimo: trgovec naroči enako

po Priv. agrarni banki in Savezu zemljoradniških zadrug tudi z devetmesečnimi krediti. Zakaj ne bi to veljalo tudi za trgovce, izvoznike in uvoznike ter za druge gospodarske ljudi. Naši industriji in našemu poljedelstvu so predvsem potrebni dolgoročni ali vsaj srednjeročni krediti!

V državne papirje in bone se je nalagal denar v takšni meri, da je bilo to opaženo. To nalaganje se je opravljalo po denarnih zavodih. A denarni zavodi so tudi sami radi podpisovali denar v drž. bone, ker so s tem nalagali denar kratkoročno in popolnoma varno. Poročilo tu pripominja, da imamo v državi samo en državni papir, ki je zasnovan na dvostranskem dogovoru o notranjem posojilu. To je 7% investicijsko posojilo, po katerem je veliko povpraševanje, katerega pa je v prometu relativno zelo malo, za samo 50 milijonov din. Vsekakor bi bilo bolje imeti še drugo notranje posojilo, kakor pa spreminjati zunanja posojila v notranja.

Lombardni posel denarnih zavodov je bil relativno zelo majhen. Le nekaj zavodov se je bavilo z deviznimi posli, ker je zaslužek tu neznaten, rečija in taksa pa draga. Drugi bančni posli so pri nekaterih zavodih nekoliko narasli.

Tezavracija denarja ni bila posebno velika ter se na denarnem trgu ni občutila. More se reči, da so držali pri sebi doma največ oni kmetovalci, ki niso hoteli plačevati svojih dolgov, čeprav so imeli denar.

količino blaga približno vsake tri mesece, vsakokrat za 30.000— din. Pri prodaji tega blaga zasluži vsakokrat, upoštevajoč vse troške, 6% ali 1800— din. To da na leto 7200— din. Če bi mu količina za 30.000 zadostovala za vse leto, tedaj bi zaslužil le enkrat 6% ali na leto komaj 1800— din.

Ako bi trgovec imel dovolj sredstev in bi se mu ne zljubilo tolikokrat pisariti, pa bi naročil vso letno potrebo naenkrat in tudi naenkrat plačal 120.000— din, bi tudi zaslužil 7200— din. Vseeno bi postopal netrговsko. Imel bi namreč priliko z 90.000— din, katere je po nepotrebnem vložil naenkrat v neki predmet, nakupiti kako drugo blago ali predmete, s katerimi bi tudi lahko zaslužil. Recimo, predmeta A bi nakupil za 40.000— din, B za 30.000— Din in C za 20.000— Din. Predmet A bi prodal trikrat z vsakokratnim dobičkom 4%, predmet B bi prodal dvakrat, vsakokrat s 6% dobička, in predmet C bi prodal enkrat z 8% dobička. Ušel mu je tedaj zaslužek pri

A (40.000) 4 × 3 = 12% = 4.800  
B (30.000) 6 × 2 = 12% = 3.600  
C (20.000) 1 × 8 = 8% = 1.600  
vsega 10.000

Večja zaloga se nabavi le tedaj, če je pričakovati porast cen, ali večji promet kakega blaga in podobno. V takih primerih kaže naložiti več glavnice v kak predmet.

Nepobitno je, da manj vrže blago, katero se sicer prodaja z znanim pribitkom ali se napravi le majhen promet, ker se zaloga malokrat obrne, leži tedaj v takem blagu naložena glavnica negibna. Nasprotno pa je donosen tisti predmet, ki se sicer prodaja s skromnim dobičkom, toda zaloga se hitro obrača. Glavno vlogo igra promet, ne pa višina pribitka za zaslužek. Če se zaloga hitreje obra-

ča, je promet živahnejši, živahnejša je trgovina in ta živahnost ugodno vpliva na odjemalce in na osebe.

Pravilno računa tisti trgovec, ki svoje naročbe kroji najprej po prometu in potem šele po konjunkturi in po prednostnih cenah.

### Nepotrebna dovtipnost v radijskem programu

Nekdo je hotel pokazati nekoč pri sestavljanju našega radijskega programa, da je človek, ki ima smisel za dovtipnost in seveda tudi za duhovitost. Od takrat so prišle v naš radijski program neke duhovitosti, ki so postale sčasoma že tako stereotipne fraze, da jih mora biti že vsakdo sit. Kaj treba n. pr. plosče skrivati pod stereotipno frazo: »Vesel nedeljski pozdrav?« Kakšen smisel pa ima n. pr. duhovitost: »Kar imamo, to Vam damo!« Kje pa kdo zahteva, da bi dali, česar nimajo. Ali pa sobotna: »Druga za drugo hiti, v pisano vrsto veselih stvari.« Zakaj ne bi kar rekli: plosče. Tudi najlepša stvar postane dolgočasna, če se predolgo ponavlja, te fraze v našem radijskem programu pa niso vedno niti najlepše. Zato se naj nehaajo.

## Zunanja trgovina

Prizad je povišal ceno za potiško pšenico na 180 din, čeprav znaša svetovna pariteta samo 165 din. Prizad je mnenja, da bo letošnja žetev dobra in zato hoče, da bodo zaloge pšenice, ki bi ostale za prihodnjo kampanjo, čim manjše.

Tvornica celuloze v Drvarju je prodala vso svojo letošnjo proizvodnjo celuloze, ki je znašala 1800 vagonov, 1300 vagonov celuloze je bilo prodanih v tujino.

Na Reki razširjajo svobodno lukovino, in sicer zaradi povečane trgovine z živino. Dosedanja hlevi morejo nakrat sprejeti le 1800 glav goveje živine. Ker pa je dovoz vedno večji, bodo postavili nov hlev za 800 glav živine.

Na Dunaju se je začelo zasedanje izvršilnega odbora evropske konvencije za razdelitev mehkega rezanega lesa. Ker se je potrošnja lesa povečala in ker se je tudi dvignila cena, predlagajo nekatere države, da se kontingenti povečajo.

Italija je uvozila v marcu blaga za 1081,8 milijona lir (v marcu 1936 za 443,1 in v marcu 1935 za 667,8 milijona lir), izvozila pa je za 828,16 (1936 za 292,41, l. 1935 za 393,7) milijona lir.

Na otoku Czepl pri Budapešti so slovesno položili temeljni kamen za zgraditev svobodnega mednarodnega pristanišča.

Bolgarska agrarna banka je dovolila glavni bolgarski zadrugi zvezi kredit 3 milijonov levov za nakupovanje jajc neposredno od proizvajalcev.

Ceškoslovaški izvoz žaganega lesa se je povečal v letošnjem prvem četrtletju za 31.000 na 96.000 kub. metrov.

Trgovinski sporazum med Poljsko in Francijo je bil parafiran. Sklenjen bo tudi sporazum o turističnem ter o plačilnem prometu.

Poljska je določila za izvajanje svoje štiriletnje 2400 milijonov zlotov. Denar se bo uporabljal predvsem za industrializacijo Poljske in za modernizacijo njenega prometa.

Angleški kemični trust je začel dobavljati sintetični kavčuk, ki je trikrat bolj odporen ko naravni, zato pa tudi trikrat dražji.

Rudniki Rio Tinto, ki so angleška last, so imeli zaradi državljanske vojne v Španiji lani okoli 300 tisoč funtov izgube. Ta je nastala predvsem zato, ker je Franco rekviriral velik del rude.

Konzorcij umetne svile v Lyonu je sklenil, da poviša ceno umetne svile od 4 na 8 frankov.

### Tudi v usnjarski industriji in obrtu,

ki bosta letos bogato zastopana na ljubljanskem velesejmu od 5. do 14. junija, velja pravilo, da se s postopnim in sistematskim obdelovanjem pridobljenih izkušenj ustvarjajo novi pogledi, ki, preneseni v delo, ustvarjajo vedno boljše in modernejšie izdelke. Letos boste videli v razstaviščnih prostorih ogromen napredek naše domače usnjarske industrije in čevljarkega obrta!

**A. Šarabon**  
**LJUBLJANA**

Uvoz kolonijalne robe

Veletrgovina s špecerijo

Velepražarna za kavo

Mlini za dišave

Glavna zaloga rudninskih vod

Brzjavni naslov:  
**ŠARABON LJUBLJANA**  
Telefon št. 26-66  
Ustanovljeno leta 1886

## Delavci — iznajditelji

Zadnji »Tovarniški vestnik KID« poroča o raznih iznajdbah delavcev, zaposlenih v tvornicah KID na Jesenicah. Tako je izumil g. Kancijan način vezanja počenih dragih kamnov, ki so postali zaradi poka neuporabni. Tudi druge delavce je poučil, kako se to dela in danes imajo na Jesenicah že 300 takšnih doma narejenih dragih kamnov.

G. Kancijan pa je nadalje z vestnim opazovanjem ugotovil, kako velik vpliv na trajnost materiala in na kapaciteto strojev ima hlajenje z vodo. Če so se stroji pravilno hladili, se je njih storitev povečala za več odstotkov. Če nekateri stroji slabo delajo, potem je dostikrat vzrok v tem, da se dovaja napačno hladilna voda ali da ni njena temperatura prava.

Neki drug delavec pa je odkril posebno mazilo za pipe, ki prekaša vsa druga. Novo mazilo vzdrži pritisk 22 atmosfer in kljubuje tudi atmosferskim vplivom. Poleg tega ohranja pipe.

Ti primeri kažejo, kako je dobro delujoča tvornica navezana na to, da ima dobro kvalificirano delavstvo. Zato pa se tvornice tudi ne morejo prenašati ko pišeta iz ene pokrajine v drugo. Prednost slovenske industrije je baš v tem, da ima strokovno visoko kvalificirano delavstvo. Čas bi bil, da bi se to že enkrat tudi tam doli upoštevalo in prenehalo že enkrat z glupo zavistjo gledati na slovensko industrijo. Mesto zavisti bi bilo stokrat pametneje, da si tam doli tudi sami vzgoje takšno delavstvo. Seveda z minimalnimi mezdami po 1—150 din na uro se to ne doseže.

## Že v 24 urah

harva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna J.O.S. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3  
Telefon št. 22-72.

## Občni zbori

17. redni občni zbor Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani bo dne 31. maja ob pol 5. popoldne v družbeni pisarni. Delnice treba založiti najmanj osem dni pred občnim zborom.

29. redni občni zbor Kreditnega društva Mestne hranilnice Ljubljanske bo dne 28. maja ob 15. v hranilnični poslovalnici. Na dnevnem redu so tudi volitve.

37. redni občni zbor delničarjev Ljubljanske kreditne banke bo dne 5. junija ob 15. v bančni dvorani. Na dnevnem redu so tudi nadomestne volitve v upravni svet in volitve nadzorstva. Vsaj deset delnic je treba založiti osem dni pred občnim zborom.

Mariborska tiskarna, d. d. v Mariboru ima svoj 18. redni občni zbor dne 31. maja ob 10. v pisarni ravnateljstva tiskarne. Na dnevnem redu so tudi volitve. Delnice je treba založiti vsaj tri dni pred občnim zborom.

Pokojsniški zavod za nameščenje v Ljubljani ima 16. redni občni zbor v nedeljo, dne 6. junija ob 9. v dvorani Delavske zbornice. Občni zbor je sklepčen, če je navzoča vsaj tretjina delegatov. Ako je občni zbor nesklepčen, mora biti v 6 tednih drug občni zbor z istim dnevnim redom, ki je potem sklepčen ob vsakem številu delegatov.

# Velesejm z reklamnega vidika

Ljubljanski pomladanski velesejm poseti nad sto tisoč ljudi. To je množica, ki vzbuja ves respekt. V teku enega leta nima toliko obiska nobena tvornica, niti trgovina niti noben obrt ne. Ni je izložbe, ki bi se mogla pohvaliti, da jo je v takem časovnem razdobju ogledalo toliko kupcev. In kljub temu ima industrija, veletrgovina in za razstavo v poštev prihajajoča trgovina še pomisleke, ali naj razstavi ali ne. To se čudno sliši, toda resnica je.

Če vprašate prve obiskovalce, kaj so posebnega videli na velesejmu, dobite stereotipen odgovor: »Kakor vsako leto; nič novega. Nekdo prodaja s posebnim uspehom britvice, ki se ne dajo zaguliti; drugi zopet na novo patentirane sklopke za nogavice, tretji milo za pranje madežev...« Leto za letom ni nič novega na velesejmu za površnega posetnika; v oči pa ga bodejo malenkosti, ki so komaj vredne, da se omenijo. Zakaj? Samo zato, ker lastniki teh drobnarij znajo izkoristiti vse možnosti za prodajo, dočim drugo blago leži po stojnicah skoraj mrtvo.

Obiskovalec ni zainteresiran ne za to, ne za drugo blago, vsaj po večini ne, v svojem bistvu je len, na ogled pride v pričakovanju, da ga vzbudi iz mrtvila kaj osvežujočega, da ga vzdrami ta ali ona trdka s svojimi izdelki; pride večkrat celo z željo, da si kaj izbere pri svojem trgovcu, kar bi posebnega na velesejmu videl. Toda največkrat zbog lastne površnosti ne najde, česar išče. Da je tako, so veliko krive razstavljalječe trdke same.

Njihove izložbe so prikrojene okusu razstavljalca ali aranžerja, ne zmenijo pa se za želje kupca. Veliko jih ima značaj boljše ali slabše trgovinske izložbe. Okorne so, dolgočasijo, ker nimajo živahnega učinka in nobene prave privlačnosti. Skoro nobena trdka se ne poslužuje prikazovanja, čemu služi njen izdelek, niti ne vidimo demonstracij o dobroti blaga. Pojasnila besedila v stojnicah so večkrat s prodajnopsihologičnega stališča napačna, ali pa jih sploh ni. Prodajalci ali zastopniki večkrat zbog pomanjkanja instrukcij ne vedo dati pravega pojasnila, ali so pa tudi prekomodni, da bi hoteli kaj pojasniti; morda pa se pomena stikov z obiskovalci sploh ne zavedajo. Tiskovine so čisto zelo slabe in nezadostne, pa se tudi mogoče ne razdeljujejo med prave ljudi. Prospekti, vzorci in ceniki se razdeljujejo poljubno, ne da bi se pri tem upošteval v poštev prihajajoči kupec.

Vedno se pozablja, da stojnica na velesejmu ni noben plakat, ne stavbarstvo, ne izložba brez življenja, še manj dekoracija, ki je sama sebi namen in ne aranžerjevo poskusno sredstvo. Na glavno namreč nikdo ne misli, da je namen stojnice, da prodaja. Stojnica mora pojasnjevati, vzbujati zanimanje, pospeševati prodajo in pripravljati na trgovske zaključke.

Zdi se mi, da bi se k delu za razstavo blaga moralo pritegniti vse naše aranžerje, ki po naših trgovinskih izložbah sodeč veliko znajo. Prepričan sem, da bi ti znali najti najožji sklop med blagom in občinstvom. Nič pa bi ne škodilo, če bi njihovo delo nadzirala uprava velesejma, ker bi se

na ta način dosegla enotnost, če ne pri okraških stojnic, pa vsaj črkovnem materialu. Na noben način na naš velesejm ne smejo priti napisi v gotiči, ki jih zadnje čase nekaj vidimo po našem mestu. To je skaza, da si je ni mogoče misliti večje. Kdor te črke izdeluje, ni prebavil uka, ki ga je dobil v tujini in njegovih sadov ne zna prenesti na svoj dom. Naj te črke izginejo čim prej iz naših izložb!

Našemu narodu so popolnoma tuje in poleg tega zlasti velike črke za velik del naših ljudi nečitljive. Čudim se nekritičnosti naših trgovcev in njihovemu pomanjkanju poznanja osnovnih pojmov reklame. Čudno je, da še nimamo reklamnih napisov v hieroglifih! Da bo zmeda popolna, na dan z njimi!

Na velesejmu sem videl že nekajkrat, da so razstavile nekatere tvornice za pralna sredstva svoje izdelke: milo in pralne praške. Tudi pralni poizkusi so se delali, menci so perilo v gorki in mrzli vodi, videli smo žetnik, ki je bil poln goste bele pene. To je vse lepo, toda nezadostno. Pravega učinka pralnega sredstva pa še nisem videl nikdar. Ali bi se ne moglo na primer pokazati na lutki, kako res lepo pere propagirano milo? Bluzi za naj bi bila posebno bela, krilo pa bolj zaprane belote. Na bluzi bi naj bil napis: Tako pere naše milo; na krilu pa: Tako pere manjvredno milo! Razložek bi zbedel v oči in efekt bi bil nepozabljiv. Dobro premišljena in reklamno zaokrožena pojasnila bi bila seve še kljub temu potrebna, prav tako bi ne smela izostati razdelitev prospektov.

Videli smo tudi izložbo platna. Veliko ga je bilo, sveženj je ležal na svežnju. Učinek je bil mrtev, to vidimo v vsaki trgovini. In vendar bi se dala taka izložba poživiti. V platno bi se dalo obleči male lutke, ki naj bi predstavljale otroke. Vse matere zapovrstjo bi

ob tem močno uživale in mislile na svoje malčke, kako bi jih oprale v tako tkanino. Lahko bi se namestilo v stojnici tudi nekaj oblek za odrasle. Opremiti bi se mogla s platnom tudi jedilnica v pomanjšani obliki. Pri tem pa bi se ne smelo pozabiti na to, da je treba obiskovalcem vtisniti v spomin znamko, ki jo ima dotični izdelek. V ta namen bi bili potrebni še prav posebni prospekti, ki bi naj kazali karakteristični del izložbe, s čimer bi se spomin na trdsko močno utrdil.

Dobrota platna bi se mogla ponazoriti tudi s tem, da bi se pokazali dobro ohranjeni kosi, ki so bili oprani morda 50 ali 60tič. Seveda bi o navedbah morala biti na razpolago uradna potrdila. Milo ali pralni prašek pa platno bi se na velesejmu mogli med seboj reklamno podpirati. Tvornica, ki izdeluje platno, bi lahko navedla pri opranem kosu: »Prano z Radinom; dočim bi na lutkah, ki s pomočjo njih razkazuje pralno učinkovitost svojega izdelka tovarna za milo, lahko navedla: »Platno znamke x.« Takih skupnih interesov med različnimi trdkami je mnogo, treba se je samo potruditi, da jih najdemo.

Vsako blago ima slike z življenjem, zato ga moramo razstaviti le v družbi z njim. Pri vsaki razstavi blaga moramo premisliti, kakšne koristi si obeta kupec od našega blaga in čemu mu služi in tem željam primerno moramo blago tudi razstaviti in pokazati, pa bomo imeli uspehe. Ne pride tedaj v poštev, kaj razstavimo, temveč kako razstavimo!

Vsak razstavljalcec more imeti od svoje izložbe na velesejmu velike koristi, če le hoče upoštevati želje kupcev. Tudi vsak posetnik velesejma se more marsikaj naučiti, če ne iz pozitivnih vzgledov pa iz negativnih! Zato vsi na naš pomladanski velesejm, toda z odprtimi očmi!

## Povpraševanje po našem blagu v tujini

### Les in lesni izdelki:

- 523 — Dunaj: motike za vino-grade;
- 524 — London: klavirni sedeži, razne leseno blago in kuhinjsko orodje, držaji za razne čopiče;
- 525 — London: izdelki iz bukovine za noge in naslonjala stolov (okoli pol milijona kosov, dimenzije za noge: dolžina 35—38 palcev, debelost 1¼—1½ palca.

### Deželni pridelki:

- 526 — Berlin: ponuja se zastopnik za zdravilne rastline in svežo povrtnino;
- 527 — Leipzig: oljnata semena;
- 528 — Bruselj: zdravilne rastline (arnika, korenje beladone, seme peteršilja, pelinovo seme, folia uvae ursi).

### Proizvodi sadjarstva:

- 529 — Berlin: zastopniška trdka išče sveže sadje in sadne soke.

### Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

- 530 — Stockholm: zastopniška trdka se zanima za jagnječje kože;
- 531 — Stuttgart: živalska dlaka ter odpadki kože;
- 532 — Berlin: ponuja se zastopnik za volno, puh, perje, konjsko žimo, ščetine;
- 533 — Hamburg: živalska dlaka.
- Proizvodi rudarstva:
- 534 — Dunaj: z vodo očiščena in usedla kreda;
- 535 — New York City: dolgovlaknasti azbest;
- 536 — Haag: železna, bakrena, cinkova in svinčena ruda, magnetit, boksit in pirat.
- 537 — Hamburg: žgan mavec in žgani strešniki.

### Razno:

- 538 — Dunaj: kalcijev karbonat;
- 539 — Genova: zastopniška trdka se zanima za razne surovine in živila;
- 540 — Pariz: neki naš rojak namerava odpreti v Parizu jugoslovansko-francosko trgovsko pisarno v obliki družbe z omejenim jamstvom, ki bi posredovala vse trgovske posle med Jugoslavijo,



## SLOVENIA-TRANSPORT

Ljubljana

Telefoni: 27-18, 37-18,  
37-19, carinska pisarna  
24-19 po uradnih urah

## Tarifni biro

v vseh carinskih in železniških zadevah — Tarifi — Proračuni — Kontrola carinskih deklaracij, tovarnih listov itd. — Reklamacije — Inkaso — Vse tovrstne informacije brezplačno.

Francijo, Belgijo ter francoskimi in belgijskimi kolonijami, na drugi strani pa išče zvezo z našimi zainteresiranimi krogi, ki bi bili pripravljeni sodelovati pri tej družbi;

541 — Basel: vinski kvasec, kislo vinsko apno, vinski kamen.

### Opombe:

Št. 1. — Hamburg: neka trdka bi hotela uvažati v Jugoslavijo japonsko blago, in sicer v glavnem surovine, kakor n. pr.: riblja olja, ribjo moko, postranske produkte soje (lecitin), eterična olja ter išče v ta namen zvezo z našimi uvozniki;

Št. 2. — Starnberg na Bavarskem: neka trdka želi zvezo z našimi uvozniki cenjenih tehničnih novosti in farmacevtskih proizvodov;

Št. 3. — Mistek (Moravska): neka trdka želi stopiti v zvezo z našimi zainteresiranimi krogi zbog plasiranja zelo važnih iznajdb iz podmorske stroke ter za reševanje posadk podmornic.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način embalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih trdk Zavod ne jamči.

## Letošnja mrzla in deževna pomlad

je vse nanačala, da se moramo za dobre peči pobrigati o pravem času. Zato bo na spomladanskem velesejmu zbujała zaslužno zanimanje tudi velika izbira lepih in ekonomičnih peči, zlasti bodo pa naše gospodinjice s pohvalo ocenjevale najrazličnejše štedilnike, primerne tako za mala gospodinjstva kakor za največje obrate.

### Društvo »Živalca«

hoče s svojo razstavo na ljubljanskem velesejmu od 5. do 14. junija zainteresirati naše ljudi za rejo onih vrst in plemen malih živali, ki bi mogle res nuditi uspeh in dobiček. V poštev za to pridejo: perutnina, kunci, ptice pevke itd., ki jih bodo obiskovalci velesejma videli v veliki izbiri na tej razstavi.

### »Službeni list«

banske uprave dravske banovine z dne 5. maja objavlja: Navodila za izvrševanje proračuna državnih izdatkov in dohodkov za leto 1937/38. — Razglas o razpisu volitev občinskega odbora za občino Orešje lendavskega okraja — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

# „Slavija“

## Jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani

Gospodska ulica 12, telefon št. 2176, 2276.

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

## Dobave - licitacije

Dne 1. junija bo pri ekonomskem odeljenju gen. direkcije državnih železnic v Beogradu licitacija za dobavo električnih kablov ter razne žice za električne vode, dne 4. junija za dobavo raznega električnega instalacijskega materiala, dne 5. junija za dobavo elektromotorjev in transformatorjev, dne 7. junija za dobavo električnih razvodnih doz, dne 8. junija za do-

bavo raznega orodja za električne svrhe in brusilnih plošč, dne 9. junija za dobavo električnih vozničkov in kalcijevega karbida.

Dne 1. junija bo pri Pomorski obalni komandi Kumbor, Boka Kotorska, licitacija za dobavo 4.120 m<sup>3</sup> drv.

Dne 1. junija bo pri Upravi drž. monopolov v Beogradu licitacija za dobavo pločevinastih spojin in dne 3. junija za dobavo žebeljev za potrebe tobačnih tovarn.

Dne 25. maja bo pri Komandi mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu licitacija za dobavo 70.000 kg

mila za pranje, dne 5. junija za dobavo večje množine raznega platna, dne 7. junija za dobavo vrvic za mornarske kape in dne 9. junija za dobavo značk za mornarje.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

## Radio Ljubljana

Sobota, dne 15. maja. 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila —

13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme — 13.00: Radijski orkester — 13.40: Pogovori s poslušalci — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30: Nac. ura: Sodobna slovenska dramatika (Ludvik Mrzel) — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Oprostite, velečlenjeni... En dan iz življenja poštnjaka Peregrina Pajka. — Zabaven večer. — Sodelujejo člani rad. igr. družine, plošče. Sestava in vodstvo Jožek in Ježek — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.20: O naših iz-

seljencih (Jože Premrov) — 22.30: Za ples (plošče).

Nedelja, dne 16. maja. 8.00: Plošče — 8.15: Telovadba — 8.45: Čas, poročila, spored — 9.00: Prenos službe božje iz stolnice v Ljubljani — 10.00: Verski govor (p. dr. Roman Tominec) — 10.15: Kvartet pozavn — 11.00: Plošče — 11.30: Otroška ura: Teta Marička kramlja in prepeva — 12.00: Operni zbori (plošče) — 12.15: Koncert operne glasbe. Sodelujejo: Vekoslav Janko, gđ. Zvonimira Župevčeva in radijski orkester — 13.00: Čas, spored, obvestila — 16.00: O

# Naredba

## o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v dravski banovini

Na osnovi čl. 47. ministrske uredbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic (podjetij) in o delovnem času pomožnega osebja z dne 16. aprila 1929, »Služb. nov.« št. 141/LIX, »Uradni list« št. 284/66 in § 428, odst. 1., toč. 14., obrtnega zakona z dne 5. novembra 1931, »Služb. nov.« z dne 9. novembra 1931, št. 262/LXXXI/558, »Služb. list« št. 572/76 in ministrske uredbe o omejitvi nočnega dela pomožnega osebja v pekarskih podjetjih (obratovalnicah) z dne 27. maja 1936, »Služb. nov.« z dne 9. junija 1936, št. 129/XXX/306, »Služb. list« št. 384/52, predpisujem v mejah, določenih v čl. 1. in naslednjih navedene uredbe, čas, ko smejo biti trgovinske in obrtne obratovalnice v dravski banovini odprte, takole:

### A. Ob delavnikih.

#### Trgovinske obratovalnice.

##### Čl. 1.

Trgovinske obratovalnice smejo, kolikor ni v naslednjih členih določeno drugače, biti odprte:

1. v Ljubljani in Mariboru v mesecih juniju, juliju in avgustu od 7½—12½ in od 15.—19. ure, sicer od 7½—12½ in od 14½ do 18½ ure,

2. v ostalih krajih skozi celo leto od 7½—12½ in od 14.—19. ure.

##### Čl. 2.

Trgovine z mešaním, špecerijskim in kolonialnim blagom, trgovine z delikatesami in ostale trgovine z živili, kolikor ne veljajo v naslednjem zanje posebni predpisi, kramarske obratovalnice in branjarije smejo biti odprte vse leto od 7.—12½ ter od 14.—19½ ure, izvzemši v Ljubljani in Mariboru, kjer se te obratovalnice v mesecih juniju, juliju in avgustu popoldne odpirajo ob 15. uri.

##### Čl. 3.

V vseh se smejo obratovalnice iz čl. 1. in 2. odpirati zjutraj pol ure prej in zapirati zvečer pol ure kasneje.

##### Čl. 4.

Prodajalnice presnega sadja in presne zelenjave, prodajalnice mleka in mlečnih izdelkov, prodajalnice kruha in peciva ter prodajalnice medicinskih izdelkov smejo biti odprte celoletno od 6. do 20. ure, kateri obratovalni čas velja tudi za dostavljanje tega blaga po hišah.

##### Čl. 5.

Slaščičarske prodajalnice ter vzorne in samostalne male prodajalnice monopoliziranih predmetov smejo biti odprte poleti od 7. do 21. ure, pozimi od 7. do 20. ure.

##### Čl. 6.

Prodajalnice svežega in prekajenega mesa ter klobas smejo biti odprte poleti in pozimi od 6. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Dovažanje mesa in druga pripravljala dela se smejo vršiti od 4. ure, vendar mora biti lokal za stranke tedaj zaprt.

##### Čl. 7.

Prodajalnice svežega cvetja smejo biti odprte celoletno od 7½—12½ in od 15½—20. ure.

##### Čl. 8.

Trgovinsko obratovanje v kioskih, na stojnicah, cestnih križiščih, na nezagrajenih prostorih, vežah, hodnikih in barakah ni dopustno v času, ko morajo biti zaprte druge trgovinske obratovalnice za določeno blago.

##### Čl. 9.

Prodajanje in krošnjarenje po ulicah je pred 7½ uro in po 18. uri prepovedano.

Izjemoma je dopustno prodajanje novin, revij, časopisov, pečenega kostanja, brezalkoholnih pijač, alve in sladoleda, presnega in posušenega sadja ter kuhanih klobas po ulicah od 5. do 22. ure. Po javnih lokalih se smejo prodajati novine, revije in časopisi do 24. ure, koževski predmeti, cvetice, kandirano sadje in presno sadje ves čas, dokler so javni lokali odprti.

##### Čl. 10.

Za prodajanje na trgih (tržiščih) in ob tržnem času veljajo predpisi, izdani od pristojnih oblastev za ureditev tržnega prometa.

##### Čl. 11.

Pisarne industrijskih podjetij, ki se ne nahajajo na sedežu tvornice, trgovine na debelo in njihove pisarne, poslovalnice agenturnih in skladišča komisijskih trgovin ter blagovne razpošiljalnice smejo biti odprte celoletno od 8. do 13. in od 15. do 18. ure, če pa je za poedino stroko ali posamezno podjetje vpeljana nedeljeno obratovanje, celoletno od 7½ do 14. ure. Ta čas velja tudi za uvedene angleške sobote.

Zgornje velja tudi za bančne in zavarovalne poslovalnice, posojilnice in slične denarne zavode, s to izpremembo, da velja zanje v času od 15. julija do 15. septembra nedeljeno obratovanje od 7½ do 14., za stranke do 13. ure.

##### Čl. 12.

Podjetja za prevažanje, natovarjanje in raztovarjanje blaga na železniških postajah in v rečnih pristaniščih ter podjetja za prevažanje blaga z vozovi ali čolni smejo obratovati poleti od 5. do 20. ure, pozimi od 6. do 19. ure.

##### Čl. 13.

Potovalne pisarne in agenture, ki se bavijo s prodajo vozovnic, smejo biti odprte celoletno od 7. do 20. ure.

### Obrtne obratovalnice.

##### Čl. 14.

Obrtne obratovalnice smejo, kolikor ni v naslednjih členih določeno drugače, biti odprte celoletno od 7. do 12. in od 14. do 19. ure; v vseh smejo biti odprte zjutraj eno uro prej in zaprte zvečer eno uro kasneje ter obratovati tudi preko poldneva.

##### Čl. 15.

Brivske, frizerske, lasuljarske, manikerske in kozmetične obratovalnice smejo biti odprte celoletno od 7½ do 12. in od 14. do 19. ure, ob sobotah in pred prazniki, ko so obratovalnice ves dan zaprte, z zgornjim opoldanskim odmorom, do 21. ure.

##### Čl. 16.

Obratovalnice za likanje perila ter čiščenje in barvanje oblek smejo ob sobotah in pred prazniki, ko morajo biti ves dan zaprte, obratovati do 20. ure.

##### Čl. 17.

Pekarne smejo obratovati od 3. do 15. ure, pri dveh izmenah od 3. do 19. ure.

Pripravljalna dela, kakor: kurjenje peči, pristavljanje kvasa in mešanje testa, se smejo pričeti ob 24. uri in se sme v ta namen zaposliti potrebno osebje.

O število potrebnega osebja odloča v spornih primerih občupravno oblastvo I. stopnje po zaslišanju delodajalske in delojemalske zbornice.

Raznašanje kruha in peciva se ne sme pričeti pred 5½ uro.

##### Čl. 18.

V slaščičarskih delavnicah se sme obratovati od 5. do 16. ure.

##### Čl. 19.

V mesarskih delavnicah, v katerih se kolje živina in predelava meso, se sme obratovati celoletno od 4. do 17. ure, pri dveh izmenah pomožnega osebja do 20. ure.

##### Čl. 20.

Opravljanje obhodnih obrtov (brusaškega, dežnikarskega, steklarskega, vezanja loncev in sl.) je po 18. uri prepovedano.

### Izjemne določbe.

##### Čl. 21.

Preko poldne smejo biti odprte vse trgovinske in obrtne obratovalnice, kolikor ni to vsebovano že v določenih gorenjih členih.

1. če se mora delo v obratovalnici neizogibno nadaljevati čez poldne, da se prepreči kvarjenje blaga, izpostavljenega atmosferskim vplivom,

2. ob dneh letnih in mesečnih sejmov ter ob dneh tedenskih sejnov, če ni teh več nego trije na teden,

3. če se obratovalnica seli.

Dovolila za primere iz točk 1. in 3. daje pristojno občupravno oblastvo I. stopnje. V teh primerih je prepovedana prodaja blaga.

Dalje smejo biti odprte preko poldne podkovičnice konj in avtomehanske obratovalnice, če je treba izvršiti neodložno in nujno popravilo vozil in avionov ali jih oskrbeti s potrebnimi nadomestnimi deli. Isto velja za oskrbo motornih vozil in avionov z mazilom in pogonskim sredstvom.

##### Čl. 22.

V zdraviliščih, kopališčih in ostalih po čl. 9. min. pravilnika z dne 14. decembra 1936, »Služb. nov.« št. 294/LXXIII/743, »Služb. list« št. 41/8, uradno priznanih in proglašanih letoviščih (turističnih krajih) smejo biti trgovinske in obrtne obratovalnice po potrebi in po odobritvi kraj. banske uprave, oddelka za trgovino, obrt in industrijo, za čas, dokler traja uradna sezona, odprte najzgodneje od 6. ure in najkasneje do 21. ure, čez poldne pa morajo biti tudi v tem primeru zaprte najmanj 2 uri.

Isto velja za bančne poslovalnice v teh krajih in v tej dobi.

##### Čl. 23.

Neomejeno smejo biti odprte zvečer trgovinske in obrtne obratovalnice:

1. ob višji sili;
2. če je treba preprečiti izvestno škodo, ki preti dotični obratovalnici;
3. ob inventariziranju obratovalnice;
4. če se obratovalnica seli;
5. za čiščenje obratovalnice in nameščenje izložb;
6. prevažanje blaga z vozovi ali čolni kakor tudi natovarjanje in raztovarjanje ladij in prevažanje blaga, ki se rado kvari, živih živali in žive perutnine na tržiščih ali za nadaljnji transport po železnici ali z ladjo.

V primerih pod 3. in 4. je treba dovoljenja pristojnega občupravnega oblastva I. stopnje.

V vseh teh primerih ni dovoljena prodaja blaga.

### B. Ob nedeljah in praznikih.

#### Trgovinske in obrtne obratovalnice.

##### Čl. 24.

Vse trgovinske in obrtne obratovalnice morajo ostati ob nedeljah ves dan zaprte, kolikor niso v naslednjem dovoljene izjeme.

##### Čl. 25.

Ob nedeljah smejo biti odprte in obratovati:

#### a) največ dve uri dopoldne:

vse trgovinske in obrtne obratovalnice v ostalih krajih, izvzemši v Ljubljani, Celju, Mariboru, Pljuju, Trbovljah, Jesenicah, Brežicah, Sevnici ter v Kranju.

Obratovalnice se morajo zapirati pozimi najkasneje ob 11. uri, poleti pa najkasneje ob 10. uri.

Točna določitev časa se prepušča občupravnemu oblastvu I. stopnje po zaslišanju občinske uprave ter krajevnih delodajalskih in delojemalskih organizacij.

#### b) ob nedeljah dopoldne:

1. podjetja za natovarjanje in raztovarjanje blaga na železniških postajah in v večjih pristaniščih ter podjetja za prevažanje blaga z vozovi ali čolni;

2. prodajalnice pekarskih izdelkov;

3. prodajalnice svežega in prekajenega mesa ter klobas od 5. do 9. ure, vendar velja to v Ljubljani, Mariboru, Celju, Jesenicah, Slov. Javorniku, Koroški Beli in Trzinu le za čas od 15. maja do 15. septembra, medtem ko velja za ostali čas popoln nedeljski počitek. Če sta nedelja in praznik zapored, se dela prvi dan do 9. ure;

4. obratovalnice z življenjskimi potrebščinami (člen 38.); one, ki prodajajo tudi drugo blago, morajo biti zaprte;

5. prodajalnice mleka in mlečnih izdelkov;

6. cvetličarne;

pravilnem zalivanju ločnic in vrta (Jože Kregar) — 16.20: Plošče po željah — 17.00: Kmet, gospodarstvo in produktivne zadruge (doktor Jože Basaj) — 17.30: Za naše birmanske — pesmi in ure na izbiru, vmes vesela igrice. Oddajo vodi gđ. Slavica Vencajzova — 19.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Nac. ura: Mednarodna razstava v Parizu — 19.50: Prenos šmarnic iz trnovske cerkve v Ljubljani — 20.10: Trsatska legenda. Za radio napisal Niko Kuret. Izvajajo člani rad. igr. družine. Vodi Ivan Pengov — 20.45: Kon-

cert godbe 40. pp. Triglavskega — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Operetni venčki (plošče). Ponedeljek, dne 17. maja, 9.00: Čas, poročila, spored — 9.15: Kvaritet pozavn — 9.45: Verski govor (p. Valerian Učak) — 10.15: Prenos cerkvene glasbe iz Brežic — 11.00: Našim malčkom. (Sodelujoči: gđc. Mileva Boltarjeva in plošče) — 12.00: Radijski orkester — 12.45: Vreme, poročila: 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Plošče po željah — 17.00: Ing. O. Muck: Obisk iz mesta (zvočna slika) igrajo člani rad. igr. družine — 17.30: Prenos Cer-

venega mladinskega pevskega zboru združen z materinsko proslavo v Brežicah — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura: Vladislav Petković — 19.50: Prenos šmarnic iz trnovske cerkve v Ljubljani — 20.15: »K domači zabavi« Vabijo: Fantje na vasi, sestre Stritarjeve, radijski orkester in plošče — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Bojan Adamič in njegovi solisti (plesna godba). Turek, dne 18. maja, 11.00: Šolska ura: Pokrajinska oddaja iz Kamnika — izvaja narodna šola (vodi gđc. Albina Rupnik) — 12.00: Plo-

šče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 14.00: Vreme, poročila — 14.30: Čas, vreme, poročila — 14.45: Plošče po željah — 18.00: Spoznajmo glasbila: Rog in trobenta (dr. Anton Dolinar) — 18.20: O markiranju poti (Janko Sicherl) — 18.40: Vajeniško vprašanje (Rudolf Smersu) — 19.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Nac. ura: Religija in duhovno edinstvo Jugoslovena — 19.50: Uvod v prenos — 20.00: Prenos iz ljublj. opernega gledališča. V I. odmoru: Glasbeno predavanje (G. V. Ukmar), v II. odmoru: Čas, vreme, poročila, spored. — Konec ob 23. uri.

lajke (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Plošče po željah — 18.00: Spoznajmo glasbila: Rog in trobenta (dr. Anton Dolinar) — 18.20: O markiranju poti (Janko Sicherl) — 18.40: Vajeniško vprašanje (Rudolf Smersu) — 19.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Nac. ura: Religija in duhovno edinstvo Jugoslovena — 19.50: Uvod v prenos — 20.00: Prenos iz ljublj. opernega gledališča. V I. odmoru: Glasbeno predavanje (G. V. Ukmar), v II. odmoru: Čas, vreme, poročila, spored. — Konec ob 23. uri.

7. brivske, frizerske in obrtne obratovalnice za negovanje telesa, izvzemši v Ljubljani, Mariboru in Celju.

c) ob nedeljah ves delovni čas:

1. slaščičarske prodajalnice, bonboniere ter samostalne male prodajalnice monopoliziranih predmetov;

2. fotografske obratovalnice in obratovalnice za pogrebno opremo, ki se ne bavijo s prodajanjem drugega blaga. V krajih, kjer ni obratovalnice za pogrebno opremo, se smejo odpreti v sili izjemoma tudi druge obratovalnice, če je treba oddati potrebno pogrebno opremo;

3. obratovalnice, ki se bavijo s prodajo novin, revij in časopisov;

4. zgoz. narake in stojnice pri cerkvah za prodajo in drugih nabožnih predmetov, knjig, igrač, alve, sladoleda, medicinskih izdelkov in kruha ob cerkvenih slavnih, proščenjih in drugih verskih praznikih, ko se zbirajo v izrednem številu ljudje iz daljne okolice.

V vaseh, trgih in mestih z največ 5000 prebivalci je dovoljeno, da so ob teh dneh odprte vse trgovinske in obrtne obratovalnice;

5. vse trgovinske in obrtne obratovalnice:

a) poslednjo nedeljo pred božičem in

b) če je praznik, ko morajo biti obratovalnice zaprte ves dan, na soboto ali ponedeljek,

c) če se ob teh dneh obratovalnica seli,

d) ob višji sili,

e) prevažanje stvari z vozovi, če se po krajevnih običajih stanovanj selijo in je nedelja na poslednja dva dneva ali na prve dni v mesecu.

f) ob nedeljah neomejeno:

delo ob natovarjanju in raztovarjanju blaga pri železnicah ali v rečnih pristaniščih in prevažanje blaga z vozovi ali čolni, kolikor bi določali železniški in ladijski predpisi tako delo ob izrednem času ali bi ga odredili kot izjemen ukrep.

#### Čl. 26.

Grafična podjetja za tiskanje dnevnih listov smejo biti po potrebi ob nedeljah odprta in obratovati največ 6 ur po posebni odobritvi pristojnega občupravnega oblastva I. stopnje.

#### Čl. 27.

Ob državnih praznikih mora počivati delo v trgovinskih in obrtnih obratovalnicah:

a) ves dan:

1. na rojstni dan Nj. Vel. kralja (6. septembra),  
2. na dan zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev (1. decembra);

b) v času med slovesno službo božja, a največ dve uri:

1. na Vidov-dan (28. junija),  
2. na dan slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda (5. julija).

Točni čas odpiranja in zapiranja obratovalnic v času, ko se običajno opravlja služba božja, določi za vsak kraj pristojno občupravno oblastvo I. stopnje.

#### Čl. 28.

Prav tako morajo biti trgovinske in obrtne obratovalnice zaprte

a) ves dan:

1. na novega leta dan (1. januarja),  
2. na dan sv. Treh kraljev (6. januarja),  
3. na Telovo,  
4. na dan Vseh svetnikov (1. novembra),  
5. na božični dan (25. decembra),  
6. v Ljubljani, Mariboru in Celju na vse verske praznike katoliške veroizpovedi. Izjema velja za Celje na praznik sv. Jožefa (19. marca);

b) popoldan:

1. na praznik sv. Jožefa (19. marca), z omejitvijo, da to ne velja za sreza murskosoboški in dolnjelendavski,  
2. na veliki petek v srezu murskosoboškem,  
3. na drugi velikonočni dan,  
4. na praznik Vnebohoda,  
5. na drugi binkoštni dan,  
6. na dan sv. Petra in Pavla (29. junija),  
7. na praznik Marijinega Vnebovzelja (15. avgusta),  
8. na praznik Marijinega Brezmadežnega spočetja (8. decembra),  
9. na drugi božični dan (26. decembra).

#### Čl. 29.

Določbe členov 25. b) do d) in 26. veljajo analogno tudi za državne in verske praznike, izvzemši prvi božični dan.

#### Čl. 30.

Na badnji dan (24. decembra) in veliko soboto morajo biti obratovalnice iz čl. 11 zaprte ves popoldan, obratovalnice iz čl. 1. in 14. ob 17., obratovalnice iz čl. 2. in 15. pa ob 19. uri.

#### Čl. 31.

V krajih s prebivalstvom različnih veroizpovedi morajo biti vse trgovinske in obrtne obratovalnice brez razlike zaprte po predpisih te navedbe tudi ob spredaj navedenih praznikih veroizpovedi, ki ji pripada večina prebivalstva v določenem kraju.

#### Čl. 32.

V času, ko je ob nedeljah in praznikih prodajanje dovoljeno, se smejo kruh in ostalo pecivo, meso, poslastice, mleko in mlečni izdelki dostavljati iz delavnice in prodajaln po hišah.

Prav tako je dovoljeno poleti ob teh dneh ves dan dovažati pivo, led, sodavico, rudninske vode in podobne proizvode.

#### Čl. 33.

Krošnjarijenje in izvrševanje obhodnih rokodelskih obrtov ob nedeljah in praznikih iz čl. 27. in 28. je prepovedano. Izjemoma se dovoljuje tudi ob teh dneh ves dan do 22. ure prodajati po ulicah in javnih lokalih cvetlice, kočevske predmete, pečen kostanj, presno in posušeno sadje ter kuhane klobase, in sicer, če se omejuje to prodajanje samo na te predmete, poleti pa ob istih pogojih še brezalkoholne pijače, alvo, sladolep in ostale medicinske izdelke.

Prodajati po ulicah in javnih lokalih novine, revije in časopise je dovoljeno ob teh dneh do 23. ure.

#### Čl. 34.

Mesarskim mojstvom je prepovedano ob nedeljah in praznikih, navedenih v čl. 27. in 28., vsako klanje živine in perutnine v času, dokler so obratovalnice odprte, razen če gre za zakol v sili.

#### Čl. 35.

Ob nedeljah je ves dan prepovedano v pekarnah in pekovski delavnici izdelovati kruh in ostalo pecivo. Izjemoma se sme opravljati to delo:

1. poslednjo nedeljo pred božičem;  
2. v bolniških, zdraviliških in sanatorijskih pekarnah, toda samo za potrebe teh zavodov in naprav.

### C. Obče določbe.

#### Čl. 36.

Določila te navedbe se nanašajo na vse trgovinske in obrtne obratovalnice (podjetja) na območju dravske banovine, ne glede na to, ali pripadajo privatnim osebam ali javnim podjetjem ter ali je v njih zaposleno pomožno osebje.

Kot obratovalnice se smatrajo: prodajalnice, poslovni lokali, trgovinske pisarne, delavnice in obrtna skladišča. Za trgovinske obratovalnice se smatrajo tudi združne, obrtne in industrijske prodajalnice.

#### Čl. 37.

Ne velja pa ta naredba za:

a) lekarnе,  
b) podjetja za prevažanje oseb z vozovi, avtomobili in drugimi prevoznimi sredstvi, javno postrežništvo, kakor: čistilce, nosače itd. ter garaže,  
c) prodajalnice novin in drugega (drobnega, kadilnega in pisalnega pribora), brivske in frizerske obratovalnice na železniških postajah kakor tudi za prodajo kolačev, čokolade in drugih sličnih poslastic na postajnih peronih,

d) prodajanje čokolade, kolačev, čaja in drugega v bioskopih, koncertnih dvoranah, gledališčih, zabaviščih in temu podobnih lokalih, kamor smejo prihajati samo osebe, ki so plačale vstopnino,

e) industrijske obrate,  
f) gostinske obratovalnice (hotela, restavracije, gostišča, gostilnice, kavarne, penzije, bifeje, ljudske kuhinje, krčme, mlečne pivnice (zdravljake), gostinske slaščičarne in drugo) iz §§ 76./1. in 448./1. obrtnega zakona. Zanje veljajo posebni predpisi.

#### Čl. 38.

Za obratovalnice z življenjskimi potrebščinami se smatrajo one obratovalnice, ki se bavijo izključno s prodajanjem lahko pokvarnih viktualij, presne zelenjave, presnega sadja, jaje, presnega mesa, presnih rib, zaklane perutnine in divjačine.

Pojem vzornih in samostojnih prodajalnic tobaka in ostalih monopoliziranih predmetov je ugotovljen v pravilniku ministrstva za finance z dne 30. decembra 1935, »Službene novine« št. 19/11/30 iz l. 1936, »Službeni list« št. 119/18 iz l. 1936.

Bonboniere so prodajalnice, v katerih se prodajajo zgolj bonboni.

Mlečne pivnice (zdravljaki) in gostinske slaščičarne so obrati, v katerih se prodaja s potrošnjo proizvodov vrši s postugo stoječih ali sedečih gostov.

#### Čl. 39.

V času, predpisanem za zapiranje obratovalnic, morajo biti zaprti vsi vhodi v prostore, ki so določeni za promet s strankami.

Stranke, ki se zatečejo v tem času v prodajalnih prostorih, morajo biti postrežene, a ta posel redoma ne sme trajati dalj ko četrt ure po času, določenem za zapiranje obratovalnice.

Lastnikom obratovalnic in njihovim rodbinskim članom je dovoljeno bivati in delati v obratovalnici tudi v času, ko je za promet s strankami zaprta.

V obrtnih obratovalnicah, v katerih po naravi proizvodnje iz higienskih razlogov ni mogoče delati ob zaprti obratovalnici, se opravljajo posli ob odprti obratovalnici, toda brez pomočnika ali vajenca. Prav to velja tudi za obrtne posle, ki se opravljajo na odprtem prostoru.

#### Čl. 40.

Če se opravlja v enem lokalu ali v dveh ali več lokalih, ki so med seboj v zvezi, dvoje ali več vrst dela, oziroma stroke, za katere je določen različen delovni čas, velja za ta lokal, oziroma za vse te lokale, delovni čas ene vrste dela, ki se opravlja v njem, oziroma v njih, za katero je predpisan krajši delovni čas.

#### Čl. 41.

Za poletje se smatra čas od 1. aprila do 30. septembra, za zimo pa čas od 1. oktobra do 31. marca.

#### Čl. 42.

Glede delovnega časa pomožnega osebja, preko urnega dela ter odmora in glede zaposlitve žen in otrok v trgovinskih in obrtnih obratovalnicah veljajo določbe uvodoma omenjenih ministrskih uredb.

Pomožnemu osebju v pekovski delavnici (obratovalnicah) se mora dati nepretrgan nedeljski odmor po 36 ur, in sicer od 15. ure v soboto do 3. ure v ponedeljek, če se dela v eni izmeni, a od 19. ure v soboto do 7. ure v ponedeljek za drugo izmeno, če se dela v dveh izmenah.

Prekrške predpisov o delovnem času pomožnega osebja kaznuje kraljevska banska uprava (VI. oddelek); proti njeni razsodbi se more prizadeti pritožiti na ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje v roku 14 dni od dneva razsodbe.

Izrečene kazni gredo v dobro državnega zaklada.

### C. Kazenske določbe.

#### Čl. 43.

Oni lastniki obratovalnic, ki imajo protivno predpisom te navedbe svoje obratovalnice odprte izven časa, določenega za odpiranje in zapiranje obratovalnic, se kaznujejo v denarju od dinarjev 50 do dinarjev 3000, sorazmerno z obsegom obratovalnice.

Prekrške predpisov preiskujejo in kaznujejo pristojna prvostopna občupravna oblastva. Zoper njihove razsodbe je dopustna pritožba v petnajstih dneh od dneva priobčitve na kraljevske banske uprave dravske banovine, katere odločba je izvršna.

V primeru neizterljivosti se denarna globa izpremeni v zaporno kazen analogno predpisom obrtnega zakona.

Pravica, naznaniti prekršitev predpisov te navedbe, gre vsakemu državljanu, kakor tudi prizadetim organizacijam in zbornicam.

#### Čl. 44.

Denarne kazni se stekajo v sklad za obrtno in trgovinsko solstvo pri kralj. banski upravi dravske banovine.

### D. Sklepna določba.

#### Čl. 45.

Ta naredba stopi v veljavo s 15. dnem po objavi v »Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine«.

Z njo se razveljavlja naredba bana dravske banovine z dne 6. maja 1930, »Službeni list« št. 5/2, ter čl. 25., lit. b), toč. 7., v ostale sistiranje navedbe z dne 20. novembra 1934, »Službeni list« št. 752/96, in nadomešča za območje sreza Črnomelj medtem že uveljavljena naredba bana savske banovine z dne 29. decembra 1929, br. 5570/V1.

V Ljubljani, dne 29. aprila 1937.

Ban:

dr. Natlačen s. r.

## Doma in po svetu

Knez namestnik Pavle je sprejel v Londonu v avdienci poljskega zunanjega ministra Becka.

Mussolini je izjavil pri sprejemu jugoslovanskim novinarjem, da se bo beograjski sporazum izpolnil do pčice. To niso samo njegove besede, temveč takšna je tudi njegova volja.

Notranje ministrstvo je dovolilo, da se v Jugoslaviji razširja sofijski list »Dan«.

Neka italijanska finančna skupina ponuja baje naši državi, da bi elektrificirala progo Reka-Zagreb.

Francija bo v najkrajšem času ratificirala konvencijo z Jugoslavijo o zaščiti delavcev. Po tej konvenciji bodo imeli naši rudarji, ki delajo v francoskih rudnikih, po 10 letih pravico na pokojnino. Istočasno se sporoča, da bo Francija dovolila, da pride v Francijo še 15.000 jugoslovanskih delavcev.

Zveza jugoslovanskih čebelarstvih društev in zadrug bo imela dne 23. maja v Vinkovcih svojo letno skupščino.

Obrtniška zbornica v Beogradu proslavi dne 1. decembra 1937 svojo petindvajsetletnico.

Zenica bo začela dne 1. avgusta v polnem obsegu obratovati.

Ceprav so začele reke padati, je stanje v poplavljenih krajih še vedno težko in tudi nevarno, ker so začeli nasipi popuščati.

Z opijem je bilo letos za 1450 ha več zemlje posejane kakor lani. Sedaj pa imamo težave, kako bi prodali svoj opij.

Avstrijsko proračunsko leto se je prvič po 1. 1929 končalo s suficitom 2,6 milijona šilingov. Ta uspeh je bil dosežen predvsem zaradi povečanih železniških dohodkov ter manjše brezposelnosti.

Obvezna vojaška služba bo na Madžarskem obnovljena, ker so zastopniki Male antante pripravljeni, da se o tem vprašanju z Madžarsko pogajajo.

Francova vlada je znova protestirala, ker Anglija štiti in podpira evakuacijo civilnega prebivalstva iz Bilbaa in drugih mest. Franco pravi, da je s tem onemogočena blokada, kar njegova vlada nikakor ne more trpeti. Čeprav dela to Anglija iz človeškega usmiljenja, vendar Franco tega postopanja iz prestižnih vzrokov ne more trpeti, ker se krši španska suverenost. Protest Francija ni napravil v Londonu nobenega vtisa.

Rad Bilbaom so začeli uporabljati frankovce, tudi zažigalne plinice ter z njimi zažigali vse, kar Baski so se morali zaradi ognja umakniti, a so se potem zopet zbrali in uspešno ustavili prodiranje frankovcev ter na nekaterih mestih celo napredovali.

Za zboljšanje cest je izdala Bolgarska letos že 110 milijonov levov.

Francija je dovolila v potniškem prometu carine prost uvoz vseh predmetov, ki jih uporabljajo potniki za sebe.

Bolgarska direkcija za izvoz žita sporoča, da ni resnična vest, da bi Bolgarska prepovedala izvoz žita. Bolgarska je samo hotela počakati, da se situacija razčisti.

Nove poštne znamke s sliko kralja Jurija VI. so prišle v promet. Takoj prvi dan jih je bilo prodanih 35 milijonov.

Dunajska vlada je posodila budimpeštanski vladi stare cesarske kočije za paradni sprejem italijanske kraljeve dvojice.

Helija je zelo malo na svetu. Kanada more dati na leto 300.000 kub. metrov helija, ki pa bi veljal 300 funtov za 1000 kub. metrov. A Združene države Sev. Amerike imajo nekaj več helija ter bi mogle skozi 60 let dajati vsako leto okoli 750.000 kub. metrov helija. Tudi ta helij je zelo drag in velja 1000 kub. metrov okoli 2500 dolarjev. Zrakoplov »Hindenburg« potrebuje 200 tisoč kub. metrov helija. Tudi v Evropi se nahaja helij, in sicer v pasu od Toulona proti Nemčiji. Nekaj časa so tudi ta helij pridobivali, a so kasneje zaradi previsokih stroškov produkcijo ustavili. Helij je tako drag tudi zato, ker se shranjuje v debelih železnih posodah. Za vsakih 5 kub. metrov helija je potrebno 70 kg železa.

Zastopniki ameriške mornarice so nastopili proti temu, da se dovoli izvoz helija v Nemčijo, dokler se ne dokaže, da so zaloge tega plemenitega plina v Ameriki neizčrpne.

## Tržna poročila

### TRŽNE CENE V CELJU

dne 1. maja 1937.

Govedina: 1 kg volovskega mesa 8 do 12, kravčega mesa 8 do 10, vampov 5, pljuč 6, jeter 10, ledvic 12, loja 6 din.

Teletina: 1 kg telečjega mesa din 10 do 12, jeter 12, pljuč 10 din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa din 14 do 16, pljuč 7, jeter 10, glave 8, parkleev 7, slanice 15, slanina soljena 16, slanina na debelo 14 do 15, sala 15, suhe slanice 18 do 20, masti 16 do 18, šunke 17, prekajenega mesa 14 do 16, prekajenih parkleev 8, prekajene glave 10 do 12, jezika 16 do 17 din.

Drobnica: 1 kg koštrunovine 8 do 10 din.

### Veležganjarna

tvornica likerjev, ruma, vinjaka, vina-vermoutha, bermeta, malinova iz gorskih malin

### Viktor Meden

Ljubljana, Celovška cesta 10  
Telefon 20-71

### „TRIGLAV“

INDUSTRIJA PERILA IN OBLEKE

J. OLUP, LJUBLJANA

STARI TRG 2

POD TRANČO 1

KOLODVORSKA UL. 8

priloga svoje izdelke po najnižjih cenah in najnovejših krojih  
Trgovci znaten popust!

Zahtevajte povsod  
pristni zdravstveni liker



izdelek  
veležganjarne  
in rastlinske  
destilacije

Fr. Zaletel  
ŠT. VID nad LJUBLJANO

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Klobase: 1 kg krakovskih 20, debrecinskih 18, hrenovk 20, safalad 18, posebnih 20, tlačenk 16, polsuhih kranjskih 24, suhih kranjskih klobas 26, 1 kranjska klobasa 3 do 5, 1 kg braunšviških 10, salami 45 do 50 din.

Perutnina: 1 piščanec majhen 13 do 16, kokoš 20 do 25, domači zajec 5 do 15 din.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 175 do 2, kisle smetane 12, 1 kg surovega masla 22, čajnega masla 26 do 28, 1 kg masla 20 do 22, bohinskega sira 24 do 28, trapistovskega sira 16 do 20, polimentalskega sira 25, sirčka 6 din, jajca po 0-50.

Kruh: 1 kg belega kruha 450, polbelega kruha 4, črnega kruha 350, žemlja mala 050, bela štruca v teži 44 dkg 2, bela štruca v teži 88 dkg 4, polbela štruca v teži 50 dkg 2, polbela štruca v teži 100 dkg 4, črna štruca v teži 57 dkg 2, črna štruca v teži 114 dkg 4 din.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 84, Santos 56, Rio 52, prazene kave 62 do 98, čaja 90 do 130, kristalnega belega sladkorja 14, sladkorja v kockah 1550, sladkorja v prahu 16, medu 18-20, kavne prinese 17, riža 550 do 12, 1 liter namiznega olja 14, olivnega olja 14, bučnega olja 15, vinskega 125 din.

kisa 4, navadnega kisa 3, petroleja 7, spirita denat. 11, 1 kg soli morske 250, soli iz Kreke 250, popra 40 do 44, paprike 18, sladke paprike 28, testenin 7 do 11, mila 9 do 1250, karbida 850, sveč 14 do 15, kvasa 32 do 36, marmelade 10 do 28, sode za pranje 225 din.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 00 na debelo 325 (na drobno 350), št. 0 325 (350), št. 2 310 (340), št. 4 280 (325), št. 5 275 (3), št. 6 265 (280), ržene enotne moke 3, pšeničnega zdroba 4, koruznega zdroba 250 do 3, pšeničnih otrobov 150, koruzne moke 2, ajdove moke 4 do 450, kaše 3, ješprenja 350, ovsenega riža 7 din.

Zito: 1 q pšenice 210, rži 190, ječmena 175, ovs 150, prosa 165, koruze 120 do 140, ajde 140, fižola 200 do 350, graha 1000, leče 800 do 1200 din.

Krema: 1 q sladkega sena 45, polsladkega sena 40, kislega sena 35, slame, 25, prešana stane 5 din več.

Zelenjava in gobe: 1 kg glavate solate 8, 1 krožnik regrata 150, motovilca 150, zgodnje drobne solate 150, 1 kg zgodnjega zelja 8, kislega zelja 4, ohrovt 6, karfiola 10, špargljev 20, kolerabe 12, krožnik spinace 150, špargljev 20, 1 kg graha v stroču 6 do 7, čebule 2 do 3, krompirja 125 din.

## NAZNANILO!

Dovoljujem si Vam naznaniti, da sem OTVORIL v Ljubljani, Gosposvetska c. 13

### trgovino s specerijskim in delikatesnim blagom

Na zalogi bom imel specerijsko in delikatesno blago, likerje, rum, konjak, dnevno sveže praženo kavo, najfinije aromatične mešanice, poleg tega tudi svežo zelenjavo in sadje.

V pričakovanju, da me počastite z Vašim cenjenim obiskom se priporočam in beležim

z odličnim spoštovanjem

GERBEC FRANJO

trgovina s specerijskim in delikatesnim blagom, Ljubljana — Gosposvetska cesta 13 (Kolizej)

Damsko konfekcijo za poletje nudi v veliki izbiri

### F. J. Goričar, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 29

in sicer: damske perilne obleke od 48— naprej, pisarniške in jutranje halje od 65—, damski kreton predpasniki od Din 16— naprej i. t. d.

Trgovci izjemen popust!

## Birmanska darila

ure, zlatnina, srebrnina in optični predmeti po nizkih cenah pri

J. VILHAR, urar, LJUBLJANA  
SV. PETRA CESTA ŠTEV. 36

## Vezalke „Triumf“

za čevlje vseh vrst dobe trgovci najceneje od tovarne

Kolodvorska ulica 11 - Ljubljana

## Zaščitne barve proti rji

Vsem industrijam, tovarnam, kov. obratom, ple-skarjem itd. priporočamo zanesljivo sredstvo proti rji, pari, kislinam, vplivom vode itd.: barve znamke „SIAL“.

„SIAL“ D. D., BOROVNICA

Prodajno zastopstvo za Slovenijo:

Milan D. Česnik, Ljubljana, Slomškova 12

Zahtevajte prospekte in vzorce.

## Ksilolitna tla

so za trgovske lokale, skladišča, kuhinje, kopalnice najprimernejša. Zahtevajte informacije in cene pri izdelovalcu

MATERIAL trg. dr. z o. z., LJUBLJANA

Telefon 27-16

Tyrševa c. 36c

Naprodaj poceni skoraj nova dvodružinska hiša (vila) z 2 vrtoma, 1.154 m<sup>2</sup> zemlje, gospodar. poslopjem itd. (elektrika), tik šole, blizu železniške postaje (Maribor)-Tezno. Izvrsten trgovski prostor (blizu 3 velike, 2 manjši tovarni brez trgovin). — Ugodno za šolanje otrok v Mariboru. — Potrebna gotovina din 157.000.—. Vprašati: Tomažič, Maribor, Mesna hranilnica.

## Fotoamaterji!

Kvalitetne kopije in vedno svež foto-material Vam nudi po skrajno nizki ceni

fototrgovina FRANJO MAVEC, Ljubljana, nasproti hotela „Union“

## Špedicija TURK Ljubljana

prevzema

### OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Telefon interurban 24-59. Vilharjeva 33 (naspr. nove carinarnice).

### PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga, bodisi kuri-va, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili.

Telefon interurban 21-57. Masarykova cesta 9 (nasproti tov. kol.).

Veletrgovina kolonijalne in specerijske robe

## Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

## EFKO



IZDELKI S TO ZNAMKO \*  
VAM JAMČIJO ZA STALEN \*  
PORAST VAŠEGA PROMETA \*

SVILENE SRAJCE ZA GOSPO-  
DE IN BLUZE ZA DAME · KO-  
PALNE IN OBALNE OBLEKE

F. K O S  
LJUBLJANA  
ŽIDOVSKA 5

Pleskarsko in sobo-slikarsko delo izvršuje po najugodnejših pogojih



Telefon št. 22-67

IVAN GENUSSI  
LJUBLJANA

Gregorčičeva ulica št. 17c